

Prestatieovereenkomst 2025 Provincie Drenthe – Prolander

vastgesteld door GS op 17 december 2024 | auteur: Prolander

provincie Drenthe

Prestatieovereenkomst 2025 Provincie Drenthe - Prolander

Opdrachtgever

De heer E. van Dijk, gedeputeerde Drenthe

Opdrachtnemer

Mevrouw E.M. van Everdingen, directeur Prolander

Voorwoord

Voor u ligt de Prestatieovereenkomst 2025 (PPO) tussen opdrachtgever provincie Drenthe en opdrachtnemer Prolander. In deze PPO leggen we vast welke activiteiten Prolander in 2025 zal ondernemen in het landelijk gebied in Drenthe met een doorkijk tot en met 2028.

Prolander werkt in opdracht van de provincie aan het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in Drenthe. Deze opdracht wordt waar mogelijk gecombineerd met maatregelen uit de Kader Richtlijn water. In de afgelopen jaren is deze opdracht uitgebreid met extra activiteiten in het kader van het Programma Natuur. Hiermee willen het Rijk en de provincies de natuur de komende jaren verder versterken en verbeteren om de instandhoudingsdoelen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn te realiseren. Daarnaast hebben we de afgelopen jaren meegewerkt aan het herverkavelen van duizenden hectares landbouwgrond om de landbouwstructuur in Drenthe te verbeteren.

In al onze opgaves speelt de landbouw een belangrijke rol. Voor de realisatie van het NNN is vrijwilligheid de basis. Door kavelruilen en bedrijfsverplaatsingen kunnen we realisatie van NNN mogelijk maken en aantrekkelijke voorstellen bieden aan de landbouw. Onze jarenlange aanwezigheid geeft daarbij veel vertrouwen. Bij onze uitvoeringsprojecten kijken we ook naar de belangen van de landbouw. Zo kan hydrologisch systeemherstel ook bijdragen aan betere landbouwgrond en kunnen we met de inrichting van natuurgebieden ook werkzaamheden op landbouwkavels meenemen.

Beleidskeuzes van rijk en provincie hebben effect op de voortgang van onze projecten. In 2024 besloot het Rijk niet verder te gaan met het Nationaal Programma Landelijk Gebied, de hiervoor benodigde middelen werden geschrapt. De onzekerheid die sinds de publicatie van het NPLG in 2022 is ontstaan duurt hiermee voort en heeft ook invloed op de voortgang van de lopende projecten.

Belangrijkste uitgangspunt is dat we het samen doen. Er zijn vele gebruikers van het landelijk gebied. Prolander ontwikkelt en realiseert projecten samen met bewoners, gebruikers, eigenaren en andere belanghebbenden. Hierbij komen diverse, soms ook conflicterende belangen samen: van landbouw, voedselproductie en waterberging tot ruimte voor recreatie en natuurgebieden. We hebben oog en oor voor deze belangen en begrip voor de onzekerheden die dat met zich meebrengt. De kennis van Prolander over het landelijk gebied in Drenthe helpt hierbij: wij weten wat er speelt en kunnen hier rekening mee houden.

Naast de toenemende complexiteit van de opgaves zal in 2025 de krappe arbeidsmarkt een grote rol spelen in het werk van Prolander. Dit speelt ook bij de organisaties waarmee we nauw samenwerken, zoals gemeentes, waterschappen en terrein beherende organisaties. Net als in voorgaande jaren pakt Prolander de uitdagingen die dit met zich meebrengt met beide handen aan, waardoor we vol vertrouwen aan de slag zullen gaan in 2025!

Inhoudsopgave

1. Inleiding en samenvatting	5
2. Drenthe: de deelprogramma's en bundels	7
3. Doelstellingen en ambities.....	14
4. Arbeidsinzet	16
5. Financiering inrichting en grond	18
6. Risico's (concept)	21
BIJLAGE 1: Resultaten en mijlpalen 2025 (via Prolander)	23
BIJLAGE 2: Contract-tekst	29
BIJLAGE 3: Kader en achtergrond.....	35
BIJLAGE 4a: Details provinciale boeking.....	37
BIJLAGE 4b: Details programma's	40
BIJLAGE 5: Opdrachttuitbreidingen	42
BIJLAGE 6: Inzet Prolander en budgetten.....	43
BIJLAGE 7: Mijlpalen t/m 2028, stand november 2024	45

1. Inleiding en samenvatting

In Drenthe werkt Prolander aan gebiedsontwikkeling vanuit de acht deelprogramma's van het Programma Natuurlijk Platteland (PNP), de Bundels Natuur en Grond (waaronder ook planmatige kavelruil valt). Binnen de deelprogramma's wordt nauw samengewerkt tussen de provinciale programmaleider en de projectleider van Prolander, inclusief de vele andere betrokkenen die actief zijn in de projecten in beide organisaties en bij de gebiedspartners zoals terreinbeherende organisaties (TBO), LTO, waterschappen en gemeentes

Per deelprogramma worden concrete plannen opgesteld en prestaties vastgelegd over de inzet van uren en financiële middelen voor de opdrachten voor 2025, met een meerjarendoorkijk tot en met 2028. Om de natuur en het landelijk gebied verder te versterken en te verbeteren, zijn in aanvulling op het Programma Natuurlijk Platteland vanuit Uitvoeringsprogramma Natuur diverse activiteiten in uitvoering. De maatregelen variëren van hydrologisch onderzoek en systeemanalyses, versnellen van de grondopgave, tot planvormingsprocessen en kleine en grote uitvoeringsmaatregelen. De maatregelen vanuit het Uitvoeringsprogramma Natuur worden niet altijd expliciet benoemd, omdat deze vaak een integraal onderdeel vormen van de totale werkpakketten in de deelprogramma's.

Prolander speelt via de SKNL een belangrijke rol bij het realiseren van de natuurherstelmaatregelen, natuurbeheer en monitoring door aanvragen door particulieren te begeleiden voor de omvorming van landbouw naar natuur. SKNL staat voor Subsidieregeling kwaliteitsimpuls natuur en landschap provincie Drenthe. Dit doen we samen en regelmatig ook op initiatief van de landbouw vanuit de 'Bundel Natuur'.

De 'Bundel Grond' vormt een cruciaal onderdeel, want de beschikbaarheid van grond is essentieel om het NNN in te kunnen richten. Uitgangspunt hierbij is dat Prolander gronden aankoopt, alleen na instemming van de provincie en op basis van vrijwilligheid. Ruilgrond is de basis om de als natuur begrensde grond van functie te kunnen laten veranderen en vervolgens in te richten en tegelijkertijd de landbouw perspectief te bieden door de landbouwstructuur te verbeteren. De ambitie is om in het kader hiervan in 2024 1.300 hectare te realiseren. Op de huidige grondmarkt is het noodzaak samen met de provincie en gebiedspartners de maximale creativiteit op te zoeken.

Namens de provincie heeft Prolander de ambitie om in de periode 2024-2028 circa 3.000 hectare NNN te realiseren, hiervan staat voor 2024 ruim 400 hectare gepland. In totaal investeren we in 2024 bijna 36 miljoen in het landelijk gebied van Drenthe. Voor een deel van deze investeringen worden (Europese) subsidiemiddelen benut, zoals EU-POP3, EU-LIFE en naar verwachting ook weer EU-INTERREG (onder andere in De Hunze). Door Prolander worden de middelen aangevraagd en worden de naleving van de subsidievoorwaarden, correcte verantwoording en declaraties verzorgd.

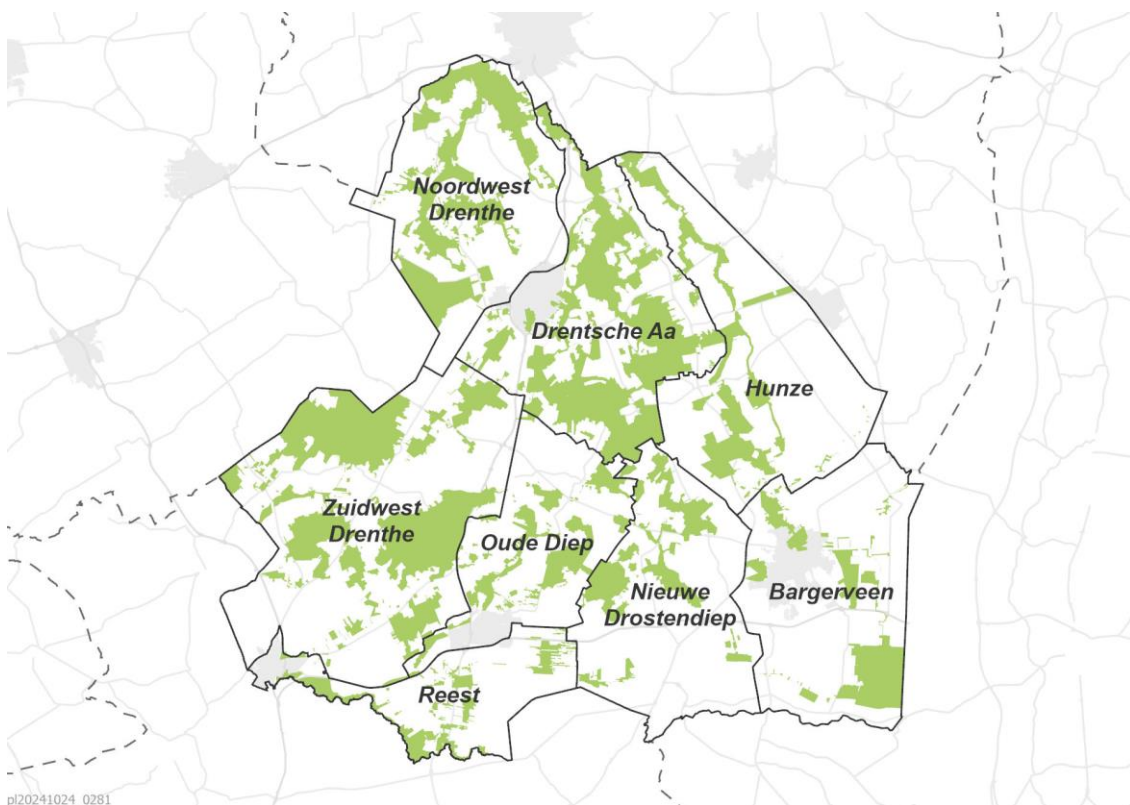
In deze prestatieovereenkomst zijn alleen de lopende opgaves PNP en Uitvoeringsprogramma natuur gepland. We weten dat er nieuwe opgaves volgens, waaronder de door het ministerie toegekende maatregelpakketten (wecr) en het Uitvoeringsprogramma natuur 2e fase. Hierover zullen apart afspraken worden vastgelegd in aanvulling op deze PPO.

Leeswijzer

De plannen per deelprogramma worden in hoofdstuk 2 omschreven. In hoofdstuk 3 worden de doelstellingen en ambities concreet in getallen toegelicht, het gaat hierbij vooral om de in te richten hectares, oppervlakte SKNL en de te verwerven en te ruilen hectares, alles voor de jaren 2025 tot en met 2028. Hoofdstuk 4 geeft op deelprogrammaniveau een toelichting op de benodigde arbeidsinzet in uren. De financiering van inrichting en grond (euro's) wordt in hoofdstuk 5 toegelicht. In hoofdstuk 6, ten slotte, zijn de belangrijkste risico's opgenomen die horen bij de uitvoering van onze opdracht.

2. Drenthe: de deelprogramma's en bundels

In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen de opdracht voor 2025 toegelicht, met een doorkijk tot en met 2028. Deze worden toegelicht aan de hand van de indeling van het Programma Natuurlijk Platteland in acht deelprogramma's (zie kaart) en enkele opdrachtbundels. In overleg met de provincie is ingaande 2023 deelprogramma Reest ondergebracht bij Zuidwest en Nieuwe Drostendiep bij Bargerveen. Voor de beekdal-deelprogramma's zoals Drentsche Aa en Hunze geldt dat tot meer dan 20 deelgebieden worden onderscheiden, maar ook in Noordwest, Zuidwest en Oude Diep worden grotere aantallen deelprojecten onderscheiden. In het kader van deze PPO-hoofdttekst wordt slechts een deel daarvan belicht.

Figuur 1. De grenzen van de acht Drentse deelprogramma's

2.1. Deelprogramma Drentsche Aa

Het uiteindelijke doel in dit best bewaarde beek- en esdorpenlandschap van West-Europa, is de realisatie van een klimaatbestendig en robuust natuurlijk beekdalsysteem, verweven met landbouw en geschikt voor recreatie en drinkwaterwinning. Vanuit de NNN-opgave is voorzien dat in totaal bijna 1.000 hectare wordt omgevormd naar natuur en dat op bijna 2.000 hectare inrichtingsmaatregelen worden uitgevoerd, meestal gericht op vernatting van het beekdal. Prolander is aan de slag met een breed scala aan deelgebieden en onderwerpen.

Voor Prolander is het beeld dat de komende jaren (2024-2026) ruim 400ha ingericht kan worden opgeleverd. In 2025 wordt de uitvoering afgerond van de projecten Landgoed de Schipborg/Grote

Spelden (21ha) en Geelbroek (367ha). Daarnaast is in 2024 begonnen met de geen-spijtmateregelen voor het project Elperstroom en werkzaamheden bij Zwemplas De Vledders in Schipborg. Het gebiedsproces voor het gehele projectgebied Elperstroom is opgestart, er wordt in 2025 in gezamenlijkheid met de eigenaren, omwonenden en overige partners gewerkt aan het ontwerp. In het najaar van 2025 wordt tevens gestart met de uitvoering van het project Roodzanden

De Polders Oosterland en Lappenvoort liggen op het grensgebied van Groningen en Drenthe met voor het project beide provincies als opdrachtgever. Uit praktisch oogpunt is afgesproken dat de opdracht aan Prolander door de Provincie Groningen wordt verstrekt en vanuit Prolander wordt aangestuurd als onderdeel van Groningen-Centraal. De polders die onderdeel uitmaken van het natuurnetwerk zullen de komende jaren worden ingericht door provincie(s). In de benedenloop van de Drentsche Aa zullen de polders natter worden zoals ze dat van oorsprong ook waren. De polders behouden hun functie als noodwaterbergingsgebied. In 2025 zal het definitief ontwerp en het bestek worden afgerond, waarna de vergunningenprocedure in 2026 doorlopen zal worden. De verwachting is dat in 2027 kan worden gestart met de inrichting van het gebied.

Daarnaast is in overleg met gebiedspartners deelgebieden bij respectievelijk Staatsbosbeheer (Holmers Halkenbroek, Eldersloo en Gasterensche diep Flank Scheebroekenloopje) en waterschap Hunze en Aa's (Achterste en lange maden) belegd.

2.2. Deelprogramma Noordwest Drenthe

Doel van deelprogramma Noordwest Drenthe is met name het systeemherstel in de verschillende deelgebieden.

In 2023 is gestart met de Kop van Drenthe. De Kop van Drenthe is het gebied van het Eelder- en Peizerdiep systeem, grofweg gelegen tussen het Fochteloërveen en de Onlanden. Binnen het gebied van de Kop van Drenthe spelen veel opgaves. Opgaves op het gebied van water, natuur, landbouw, klimaat en bebouwde omgeving vragen om een integrale visie. De samenhang tussen deze thema's maakt het wenselijk om met de partijen tot een gezamenlijk toekomstperspectief te komen. In 2025 wordt de samenwerkingsagenda opgeleverd op basis waarvan de volgende fase ingezet kan worden.

Rondom het Peizerdiep wordt de planvoorbereiding voor Stenhorsten, Zaagblad en Groote Diep Lieveren-Roden afgerond en worden bestekken opgesteld. Voor Groote Diep zal een advies worden opgeleverd over de benodigde onderzoek en proces om tot optimalisatie van de bovenlopen te komen. Hier ligt een relatie met de beekdalbrede aanpak/gebiedsaanpak Kop van Drenthe en de maatregelen die door Natuurmonumenten worden uitgevoerd in de Slokkert.

In het Natura2000-gebied Fochteloërveen staan de instandhoudingsdoelen onder druk, onder andere door lekkende kades. In het kader van Programma Natuur zal Prolander in 2024 een noodzakelijke eco-hydrologische systeemanalyse afronden. Voor de pilot Veenhuizen, ten slotte, zal een gebiedsaanbod van de boeren worden uitgewerkt tot een inrichtingsplan en een kavelruilplan.

2.3. Deelprogramma Hunze

In de Hunze werken we aan een samenhangend beekstelsel. Om dat te kunnen bereiken, is een integraal plan opgesteld voor verbetering van de natuurinrichting, landbouwverkaveling, de waterberging en de waterbeheersing. Ook de waterkwaliteit en een veilige drinkwaterwinning krijgen aandacht. Tot slot worden maatregelen gecombineerd met recreatieve doelen, zodat de beleving van het beekdal wordt vergroot. Op basis van dat plan zal tussen 2025 – 2028 148 hectare worden ingericht (natte natuur, moerassen, gras- en hooilanden).

In 2025 wordt de inrichting van Noordma afgerond. Ervan uitgaande dat de vergunningen verleend kunnen worden, zullen de werkzaamheden voor de Bronnegermaden, Schaangedennen en de Boermastreek in 2025 worden aanbesteed. Voor Buinerveld wordt gewerkt aan schetsontwerp en inrichtingsplan.

Nieuw in De Hunze is het project Wolfsbarg-Semslinie, een project waarbij de provincies Groningen en Drenthe gezamenlijk opdrachtgever zullen zijn. De opdracht wordt op dit moment nog verder uitgewerkt door de provincie, de hiervoor benodigde capaciteit is opgenomen in de ramingen en we zullen starten met de invulling hiervan als de opdracht rond is.

2.4. Deelprogramma Zuidwest Drenthe

Zuidwest Drenthe is een deelprogramma met drie grote samenhangende Natura 2000-gebieden: het Drents-Friese Wold, het Holtigerveld en het Dwingelderveld. Rondom deze grote natuurkernen liggen waardevolle natuurgebieden: Hijkerveld, het beekstelsel van de Vledder- en Wapserveensche Aa en het beekstelsel van Oude Vaart en Wold Aa.

In de periode 2025-2028 zal in Zuidwest Drenthe 641 ha nieuwe natuur worden ingericht, voor 2025 staat hiervan 35 ha gepland. In 2025 worden de werkzaamheden in Leggelderveld uitgevoerd en wordt gestart met het werk in Vledder Aa. Ootmaanlanden zal in 2025 worden opgeleverd. Afhankelijk van de besluiten die worden genomen naar aanleiding van de risicoanalyse ontplofbare oorlogsresten zal het werk in Havelterberg kunnen beginnen. In Dwingelderveld zal de uitvoering van de aanpassing van de inrichting van het ecoduct oostzijde worden afgerond. Daarnaast zal de projectorganisatie worden opgezet voor het deelgebied Rheebruggen-Armweide-Klompemakersweide, met als doel ook daar in de periode 2027-2028 tot uitvoering over te kunnen gaan.

2.5. Deelprogramma Oude Diep

Na uitvoering van het deelprogramma Oude Diep heeft dit beekdallandschap in het 'hart' van Drenthe een klimaatbestendig beekstelsel waarbij bron, bovenloop en benedenloop weer één geheel vormen, waarin de unieke natuurwaarden in de Natura-2000 gebieden Mantingerzand en Mantingerbos voor de toekomst veiliggesteld zijn. Daarbij wordt de landbouwstructuur verbeterd en zal er meer ruimte voor recreatie komen.

In 2018 is de visie op het Oude Diep geactualiseerd tot de gemeenschappelijk gedragen 'Brede Kijk op het Oude Diep, Ruimtelijk Kader'. Dit kader fungeert nog steeds als uitgangspunt voor de inrichting van het totale Oude Diep. Het is de ambitie om zoveel mogelijk vóór 2028 de doelen

voor Programma Natuurlijk Platteland te realiseren: NNN, Natura2000, PAS en KRW. Vanaf 2021 geldt ook de aanvulling vanuit het Programma Natuur. Vanaf 2022 is aanvullend de opgave vanuit ZON toegevoegd, gericht op maatregelen om water langer vast te houden.

In de periode 2024-2027 zal in het Oude Diep 343 ha nieuwe natuur worden ingericht. Het is de ambitie om zoveel mogelijk vóór 2028 de doelen voor Programma Natuurlijk Platteland te realiseren: NNN, Natura2000, PAS en KRW. Vanaf 2021 geldt ook de aanvulling vanuit het Programma Natuur. Vanaf 2022 is aanvullend de opgave vanuit ZON toegevoegd, gericht op maatregelen om water langer vast te houden.

In 2025 wordt gestart met de uitvoering van werkzaamheden in de deelgebieden Vossenbergh (Eekmaten) en Lageveen. Begin 2024 is het gebiedsproces in Zuidmaten-Roode Brand opgestart. Het streven is dat het inrichtingsplan in 2025 klaar is en de uitvoering in 2026 en 2027 plaatsvindt. De gebieden zijn dan eind 2027 ingericht.

2.6. Deelprogramma Bargerveen en Nieuwe Drostendiep

In deelprogramma Bargerveen worden rond het Natura2000-gebied bufferzones gerealiseerd voor verbetering van de hydrologische situatie in dit unieke hoogveengebied. Rondom het Bargerveen worden buffers aangelegd die moeten voorkomen dat het Bargerveen leegloopt en het hoogveengebied verloren gaat. Naast de bescherming van het Bargerveen wordt met de ontwikkeling bijgedragen aan het beleven en het benutten van het gebied. De ambitie is om in dit gebied in de periode 2025-2028 480 hectare nieuwe natuur in te richten.

In 2025 wordt gewerkt aan de voorbereiding van de Buffer Noordwest, de aanbesteding en start van de inrichting van Buffer Zuid en de 2e fase van Schoonebeekerveld West, de uitvoering van de kavelaanvaarding en de procedure van het Besluit Geldelijke Regelingen (ruilplan Nieuw Schoonebeek) en de realisatie van faunapassages Dordseweg/Ellenbeek.

2.7. Bundel Natuur

In de Bundel Natuur zijn onder andere de werkzaamheden voor Natura2000 en Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls natuur en landschap (SKNL) opgenomen die Prolander voor de provincie uitvoert. Provincie Drenthe is beleidsmatig verantwoordelijk voor de instandhoudingsdoelen voor veertien Drentse Natura2000-gebieden en Prolander levert daarvoor inzet voor de actualisatie van de beheerplannen en verschillende monitoringsactiviteiten. Via de SKNL worden de subsidiëring van afwaardering van landbouw naar natuur, inrichting van particuliere terreinen, de uitvoering van Natura2000 herstelmaatregelen en Programma Natuur eerste fase maatregelen door terreinbeheerders uitgevoerd. Prolander begeleidt en adviseert over deze aanvragen.

Voor Natura2000 werkt Prolander aan de volgende onderdelen:

- Actualisatie van de Natura2000 beheerplannen
- Habitattypenkaarten
- Veldbezoeken
- GIS-database
- Voortgangsrapportage natuurherstelmaatregelen
- Uitvoering Natura2000 onderzoeksopgaves.

Op het gebied van de SKNL gaat het om:

- Het begeleiden van aanvragers en het adviseren over aanvragen (particulier) natuurbeheer
- Begeleiding uitvoering natuurherstel- en beheermaatregelen voor Natura2000 en Programma Natuur.
- Voorbereiding, technische hulp en controle databeheer SNL-monitoring natuurkwaliteit

Tot slot wordt binnen deze bundel gewerkt aan de jaarlijkse Voortgangsrapportage Natuur (VRN). Dit betreft het verzamelen en rapporteren over de voortgang van de verwerving, inrichting en beheer van het NNN.

2.8. Bundel Grond en kavelruil

Om de provinciale doelen en ambities te kunnen realiseren en koppelkansen te kunnen benutten, is het nodig om over gronden te kunnen beschikken. Insteek daarbij is dat de landbouwkundige structuur en de natuur allebei robuuster worden gemaakt. Voor het tijdig realiseren van de opgaves is het tempo van het beschikbaar komen van de gronden één van de belangrijkste factoren. Het is pas mogelijk inrichtingsmaatregelen uit te voeren als een samenhangend areaal landbouwgronden beschikbaar is voor inrichting. Het realiseren van de grondopgave voor het PNP gebeurt op basis van vrijwilligheid en is onderdeel van de integrale gebiedsprocessen. Deze opgave wordt aangestuurd vanuit de deelprogramma's.

In de Bundel Grond zijn de werkzaamheden op strategisch, provinciaal niveau vastgelegd. De kern is regie op grond. Dit wordt bereikt door actuele deelstrategieplannen (DSP) voor alle deelprogramma's, een meerjarige verkoopstrategie met daaraan gekoppeld verkooptranches en een exploitatieplan. Hiermee samenhangend wordt een actueel overzicht van de benodigde investeringen en grondvoorraad (het investeringskrediet grondbezit Landelijk Gebied) bijgehouden. De grondopgave is cruciaal om de doelen van het Programma Natuur, eerste fase en het PNP te halen. De doorontwikkeling van het grondbeleid en de beschikbare instrumenten zijn in de Bundel Grond opgenomen.

De werkzaamheden voor grondzaken, de centrale regie op grond en de grondvoorraad vallen onder de verantwoordelijkheid van de coördinator grond van de provincie waarbij de strategisch adviseur grond van Prolander adviseert. Deze strategische sturing en de centrale regie hebben betrekking op de volgende zaken:

- overzicht/afstemming/ontwikkeling DSP's
- exploitatieplan
- investeringskrediet grondbezit Landelijk Gebied
- liquiditeit prognose
- inzicht aan- en verkopen (incl. pijplijn)
- doorontwikkeling beleid/instrumenten
- adviesrol voor grondaspecten in deelprogramma's
- Uitvoering bronmaatregelen stikstof
- Uitvoering aanpak Piekbelasting

Planmatige kavelruil

De aanpak met planmatige kavelruil is in Drenthe al jaren zeer succesvol. De ambitie voor 2025 is om 1.300 ha te realiseren. Met kavelruil wordt op een kosteneffectieve manier een bijdrage geleverd aan de verbetering van de landbouwstructuur. Nieuwe ontwikkelingen in de landbouw zorgen ervoor dat dit ook in de toekomst nodig blijft. Het aankopen van gronden en het opsplitsen van bedrijven die beëindigen, zorgt voor een verslechtering van de landbouwstructuur. Planmatige kavelruil zorgt voor het tegengaan van deze 'slijtage' en het verbeteren van de lokale landbouwstructuur. Daarnaast levert planmatige kavelruil een belangrijke bijdrage aan de realisatie van andere beleidsopgaves, waaronder de realisatie van het NNN, wateropgaves, bevordering van de verkeersveiligheid en milieuwinst.

De POP3 voor een subsidie voor het instrument planmatige kavelruil loopt in het voorjaar van 2025 af. De provincie onderzoekt de mogelijkheden van een alternatief voor deze subsidie zodat een vervolg gegeven kan worden aan dit succesvolle middel.

Tijdelijk handelingskader

Ruilingen zijn een belangrijk instrument in onze gebiedsprocessen. Op dit moment hebben we te maken met het tijdelijk handelingskader grond. Op grond van dit handelingskader zijn alleen ruilingen mogelijk als er sprake is van 'no regret': om te voorkomen dat we terug moeten komen op bestaande afspraken, moet het op voorhand duidelijk zijn wat de gebruiksmogelijkheden van nieuwe locaties zijn en blijven met het oog op het nieuw beleid.

2.9. Nieuwe opdrachten

In deze PPO zijn alleen de al bij Prolander belegde opgaves PNP en Uitvoeringsprogramma Natuur fase 1 gepland en geraamd. Het is de verwachting dat hier de komende periode nieuwe opdrachten aan zullen worden toegevoegd. Voor de uitwerking van nieuwe opdrachten zijn uren geraamd.

Maatregelpakketten

In de zomer van 2022 werd het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) vastgesteld. In het kader hiervan heeft de provincie aan het Drents Programma Landelijk Gebied gewerkt. In de zomer van 2024 is het NPLG geschrapt, maar werden wel de door de provincie ingediende maatregelpakketten toegekend. Een deel van de aangevraagde maatregelen zal worden uitgevoerd door waterschappen en terreinbeherende organisaties. In het eerste kwartaal van 2025 zal worden vastgelegd welk deel van deze maatregelpakketten bij Prolander belegd kan worden. Hiervoor zal per deelgebied worden onderzocht hoe de nieuwe maatregelen passen binnen en aansluiten op de bestaande opgave en welke aanvullende capaciteit nodig is voor de uitvoering ervan.

In december 2024 zal naar verwachting meer duidelijkheid vanuit het Rijk komen over de nieuwe aanpak voor het landelijk gebied.

Programma Natuur 2e fase

In november 2024 zal Den Haag besluiten over het Uitvoeringsprogramma Natuur 2e fase. Maatregelen in dit programma focussen vooral op de kwaliteitsverbetering van N2000, systeemverbetering en hydrologie in de nabijheid van N2000 gebieden. In het eerste kwartaal van 2025 zal worden afgesproken welke van deze maatregelen belegd zullen en kunnen worden bij Prolander.

2.10. Advisering en programmering

Jaarlijks verzorgt Prolander de planning van activiteiten, resultaten en mijlpalen, de programmagelden en de ureninzet in de PPO. Ook levert Prolander de daarbij horende verantwoordings-rapportages (PPOV). Maandelijks worden voor de provincie financiële overzichten gemaakt (PMV). Ook wordt geadviseerd en ondersteund bij de provinciale jaarrekening en accountantscontrole. Daarnaast zijn er voortgangsoverleggen en advisering op programmaniveau en worden maandrappportages geleverd.

Onder 'programmering' valt ook het ontwikkelen van onze professionaliteit en deskundigheid waarin we ook samen optrekken met de provincie. Advisering in bijvoorbeeld de vraagstukken rond nieuwe beleidsopgaves en de vertaling daarvan naar uitvoering valt ook binnen deze uren. Met de groei van het programma en daarmee ook de omvang van de organisatie wordt de aansturing van het programma complexer en groter.

3. Doelstellingen en ambities

De hoofdpoging van Prolander is het opleveren van ingerichte hectares natuur binnen het NNN. Ook in 2025 zet Prolander hier vol op in, dit vertaalt zich in een hoge ambitie voor hectares in te richten grond. In onderstaande tabel zijn de te realiseren prestaties voor de periode 2025 – 2028 per thema weergegeven welke grotendeels Prolander opdrachten worden gerealiseerd maar ook via SKNL en derde partijen.

Beleidsprestatie	Ambitie 2025-2028	Verwachting 2025	Verwachting 2026	Verwachting 2027	Verwachting 2028
NNN aankopen	715	200	246	187	82
NNN SKNL	116	76	22	18	
NNN verkopen	<i>pm</i>				
Ruilgrond aankopen	795	293	221	93	188
Ruilgrond verkopen	1.415	392	417	453	153
DPLG aankopen	<i>pm</i>				
DPLG verkopen	<i>pm</i>				
NNN inrichting	3.009	506	642	1.155	706
Landbouwstructuur verbeteren	5.200	1.300	1.300	1.300	1.300

NNN inrichting per programma via Prolander	Ambitie 2025-2028	Verwachting 2025	Verwachting 2026	Verwachting 2027	Verwachting 2028
Drentsche Aa	1.099	367	128	93	511
Noordwest	298		68	215	15
De Hunze	148	57		52	39
Zuidwest De Reest	641	35	236	343	27
Oude Diep	343	9	60	160	114
Bargerveen Nieuwe Drostendiep	480	38	150	292	
Totaal	3.009	506	642	1.155	706

De hoge ambitie past bij de fase waarin we zitten: na een zorgvuldige voorbereiding gaan steeds meer projecten richting uitvoering. Prolander zal zich maximaal zal inspannen om de beoogde resultaten te behalen, maar heeft hierbij te maken met omstandigheden waar slechts deels op is te anticiperen of invloed op uit is te oefenen.

Vanuit het oogpunt van versnelling is ervoor gekozen te starten met het maken van plannen voor de inrichting van gebieden, nog voordat alle gronden duurzaam beschikbaar zijn. Gronden kunnen beschikbaar komen door particulier beheer via de regeling SKNL, via kavelruilen en via aankopen. De prognoses voor de aan- en verkopen zijn gebaseerd op de zogenaamde Deelstrategieplannen (DSP's) die in samenspraak van 'inrichting' en 'grond' en afgestemd met de provincie zijn opgesteld. De grondslag zijn relatief gedetailleerde beelden van nut en noodzaak van aankopen alsmede een tijdlijn. Vanzelfsprekend neemt de onzekerheidsmarge in de tijd verder toe, en de resultaten kunnen zowel naar boven als naar beneden afwijken op basis van de grondmobiliteit.

Vanuit professioneel opdrachtnemerschap en in overleg met de provincie spant Prolander zich maximaal in naar grondeigenaren om de gestelde doelen te halen via deelname aan particulier beheer, ruil of verkoop. Maar soms zijn er onverwachte bezwaren vanuit de directe omgeving. Ook de onzekerheid die voortvloeit uit landelijk beleid speelt een rol: voor verkopen en verplaatsingen is duidelijkheid nodig over de mogelijkheden voor de landbouw. Prolander werkt op basis van vrijwilligheid. Het besluit om wel of niet deel te nemen, te ruilen of te verkopen, is uiteindelijk aan de betreffende grondeigenaar. Vandaar dat de oppervlaktes in de tabel geen resultaatverplichting kunnen zijn.

Met de voor de periode 2025 tot 2028 opgenomen ambitie van 3.009 hectare ingerichte NNN door Prolander (zie bijlage 1).

De mijlpalen per deelprogramma/bundel voor 2025 staan vermeld in bijlage 1.

4. Arbeidsinzet

In 2025 is het totaal aantal benodigde uren voor de lopende opgave PNP en PN 1e fase geraamd op 102.990 uur. In deze uren is rekening gehouden met ruimte voor nieuwe opgaves. Dit zijn ook de uren die beschikbaar zijn vanuit de provincie.

Uitgangspunt is dat Prolander jaarlijks 53.850 uur menskracht beschikbaar heeft voor haar werkzaamheden in Drenthe. Vanaf 2024 is daar structureel 1.300 uur bij gekomen voor SNL.

Een tweede 'bron' van uren is de capaciteit voor de eerste fase van het Uitvoeringsprogramma Natuur (PN), wat voor de periode 2022 tot en met 2024 zorgt voor een grote 'extra' vraag en dito capaciteit. De eerste fase PN zal worden gevolgd door een tweede fase, deze fase wordt nu voorbereid. In de urenramingen gaan we uit van een voortzetting van de uren die beschikbaar zijn gesteld voor de eerste fase.

In het kader van het DPLG zijn in 2022 extra uren beschikbaar gesteld door de provincie om zo de organisatie voor te kunnen bereiden op de verwachte groei van de opgave. Een deel van deze extra uren is ingevuld en wordt op dit moment ingezet voor de reguliere opgave. Vanuit deze positie wordt het straks mogelijk om de kennis over uitvoering en gebieden in te zetten voor nieuwe opgaves. Een deel van de uren is wel beschikbaar, maar nog niet ingevuld en opgenomen onder 'nieuwe opgaven'.

De afgelopen jaren heeft de provincie ingezet op versnelling van de opgave PNP waardoor Prolander kon opschalen en meer gebieden tegelijkertijd kan oppakken. Hierdoor wordt aan bijna ieder deelgebied gewerkt. De provincie aangegeven dat de uren ook voor 2025 kunnen worden ingezet.

Programma / bundel	Uren 2025	Uren 2026	Uren 2027	Uren 2028
Drentsche Aa	17.004	16.232	15.028	10.038
Noordwest	8.690	6.315	5.715	4.615
De Hunze	12.035	11.475	11.075	10.455
Zuidwest	13.750	12.095	11.295	6.650
Oude Diep	10.070	7.710	8.500	7.950
Bargerveen Schoonebeek	10.394	9.904	8.867	7.163
Bundel Grond (incl planmatige kavelruil)	10.070	9.140	9.140	9.140
Bundel Natuur	11.430	11.230	11.230	10.325
Advisering en Programmering	3.236	3.236	3.236	3.236
Nieuwe opgaves	6.311	Pm	Pm	Pm
Totaal	102.990	87.337	84.086	69.572

afhankelijk van slaging werving personeel

Dekking	2025	2026	2027	2028
Standaard Prolander uren	55.150	55.150	55.150	55.150
Programma Natuur	16.900	16.900	16.900	16.900
Programma Natuur grond extra buitenste schil	3.250	3.250		
Nieuwe opgaves	15.600	15.600	15.600	15.600
Extra projectleiding	1.300	1.300	1.300	1.300

Verlenging inhuur	10.790			
Totaal dekking uren	102.990	92.200	88.950	88.950
Over/-tekort	0	4.863	4.864	19.378

In de tabel is te zien hoe de opdrachten zich over de deelprogramma's en bundels ontwikkelen in de komende jaren. In deze PPO is alleen de lopende opgave (PNP en Uitvoeringsprogramma Natuur) geraamd. In de jaren na 2025 loopt de omvang van de opgave PNP en PN terug. Dit biedt ruimte om nieuwe werkzaamheden op te pakken. Deze werkzaamheden zijn er ook. In het eerste kwartaal van 2025 zullen aanvullende werkzaamheden vanuit onder andere de maatregelpakketten (Wecr 1 en Wecr 2) en het Uitvoeringsprogramma Natuur 2e fase worden vastgelegd.

In algemene zin moet nog een 'disclaimer' worden vermeld omdat het in de huidige arbeidsmarkt niet eenvoudig is om het benodigde personeel te werven. Bij uitbreidingen van de opdracht is er dan ook voldoende tijd nodig om mensen aan te trekken. Vanzelfsprekend zetten we daar vol op in maar garanties zijn er niet. Ook bij vervanging bij ziekte en bij vertrek van zittende medewerkers moeten we rekening houden met de huidige arbeidsmarkt. Zo nodig treden we in overleg met de provincie over oplossingen.

In bijlage 6 is een detailoverzicht beschikbaar over de in 2025 gevraagde uren versus de dekking vanuit beschikbare en nieuw aan te vragen budgetten, onder andere voor de verlenging jaarlijkse inhuur.

5. Financiering inrichting en grond

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de benodigde financiële middelen voor het bereiken van de in hoofdstuk 2 genoemde prestaties. De middelen zijn verdeeld in de kosten, baten en de financiering vanuit de provincie.

In 2025 investeert Prolander namens de provincie ruim 40 miljoen in het landelijk gebied van Drenthe. Er is bijna 14,8 miljoen begroot voor lasten bij grondaankopen. Tegenover de investeringen staat in 2025 bijna 4,75 miljoen aan bijdragen vanuit vooral waterschappen, gemeenten, pachtinkomsten en Europese subsidies. De verwachting is dat er bijna 11,4 miljoen baten uit grondverkoop zal worden gerealiseerd.

De projectgelden zijn gesplitst in lopende financiering en nieuwe, bestuurlijk nog te verstrekken financiering. De ramingen passen bij de fase waarin we voor de inrichting van NNN richting uitvoering gaan. Desondanks zijn de ramingen ambitieus: Prolander zal alles in het werk stellen om de doelen te realiseren, maar is daarvoor afhankelijk van omstandigheden die niet altijd binnen onze invloedssfeer liggen. In de maandelijkse rapportages houden we de vinger aan de pols ten aanzien van de voortgang.

PPO	Lasten	Baten	Voorraad
Grond	€ 14.719.750	€ 11.344.794	€ 9.073.448
Programma's	€ 25.507.480	€ 4.744.063	
Totaal	€ 40.227.230	€ 16.088.856	€ 9.073.448

Projectgelden (incl PN)			Lasten				Baten			
Programma	Financiële status	Totaal investering 2025-2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
Drenthe Drentsche Aa	Lopend	14.521.336	4.038.104	2.193.706	8.276.025	13.500	1.824.125			
	Nieuw	1.600.000	250.000	300.000	571.000	479.000				
Totaal Drenthe Drentsche Aa		16.121.336	4.288.104	2.493.706	8.847.025	492.500	1.824.125			
Drenthe Noordwest	Lopend	10.495.398	512.854	4.950.052	4.848.492	184.000		1.100.000		

PPO 2025 Drenthe

Projectgelden (incl PN)			Lasten				Baten			
Programma	Financiële status	Totaal investering 2025-2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
	Nieuw	1	1							
Totaal Drenthe Noordwest		10.495.399	512.855	4.950.052	4.848.492	184.000		1.100.000		
Drenthe De Hunze	Lopend	5.680.637	2.454.579	1.072.289	1.753.769	400.000	796.212			
	Nieuw	10.714.097	246.409	910.639	3.236.448	6.320.600	16.700	66.800	83.500	
Totaal Drenthe De Hunze		16.394.734	2.700.988	1.982.928	4.990.217	6.720.600	812.912	66.800	83.500	
Drenthe Zuidwest	Lopend	13.991.726	6.536.369	7.200.948	167.412	86.997	14.084	25.000		
	Nieuw	7.024.554	300.000	950.000	5.197.098	577.456	50.000	175.000	560.512	62.279
Totaal Drenthe Zuidwest		21.016.280	6.836.369	8.150.948	5.364.510	664.453	64.084	200.000	560.512	62.279
Drenthe Oude Diep	Lopend	11.038.586	1.168.622	2.568.456	6.726.659	574.849	154.071	100.000		
	Nieuw	210.000	10.000	70.000	65.000	65.000				
Totaal Drenthe Oude Diep		11.248.586	1.178.622	2.638.456	6.791.659	639.849	154.071	100.000		
Drenthe De Reest	Lopend	102.850	50.000	52.850						
Totaal Drenthe De Reest		102.850	50.000	52.850						
Drenthe Bargerveen	Lopend	33.344.379	8.253.887	21.679.451	3.411.041		137.168	6.289	439.773	
Totaal Drenthe Bargerveen		33.344.379	8.253.887	21.679.451	3.411.041		137.168	6.289	439.773	
Bundel Natuur	Lopend	65.954	63.954	2.000						
Totaal Bundel Natuur		65.954	63.954	2.000						
Bundel Landbouw	Lopend	301.702	301.702				251.702			
Totaal Bundel Landbouw		301.702	301.702				251.702			
Bundel Grondzaken	Nieuw	4.608.500	1.271.000	1.221.000	1.128.500	988.000	1.500.000	1.200.000	1.000.000	750.000
Totaal Bundel Grondzaken		4.608.500	1.271.000	1.221.000	1.128.500	988.000	1.500.000	1.200.000	1.000.000	750.000
Bundel Advisering en Programmering	Nieuw	50.000	50.000							
Totaal Bundel Advisering en Programmering		50.000	50.000							
Eindtotaal		113.749.719	25.507.480	43.171.391	35.381.44	9.689.402	4.744.063	2.673.089	2.083.785	812.279

Middelen Grond		Aankopen				Verkopen			
Soort	Jaar	Lasten	Baten	Voorraad NNN	Voorraad Ruilgrond	Lasten	Baten	Voorraad NNN	Voorraad Ruilgrond
NNN	2025	13.119.750		2.315.250					
Ruilgrond	2025				27.827.100		11.344.794		-21.068.902
DPLG	2025	pm			pm		pm		pm
NNN	2026	16.944.209		2990154,6					
Ruilgrond	2026				20.466.810		6.446.534		-34.620.281
DPLG	2026	pm			pm		pm		pm
NNN	2027	13.524.420		2.386.662					
Ruilgrond	2027				9.043.413		2.912.658		-48.594.501
DPLG	2027	pm			pm		pm		pm
NNN	2028	6.226.998		1098882					
Ruilgrond	2028				19.195.364		890.205		-16.435.308
DPLG	2028	pm			pm		pm		pm
Sloop gebouwen	2025	1.600.000							
	2026	1.600.000							
	2027	1.600.000							
	2028								
Eindtotaal		54.615.377		8.790.949	76.532.687		21.594.190		-120.718.992

6. Risico's

Voor onze projecten worden regelmatig risico-analyses uitgevoerd. Naast de projectspecifieke risico's zijn er risico's die gelden voor de totale opgave waaraan Prolander werkt. In de voorgaande hoofdstukken zijn verschillende van deze risico's aangestipt.

Gebrek aan draagvlak als gevolg van een onzekere toekomst landelijk gebied

Voor het realiseren van de opgaves is draagvlak in de gebieden van groot belang. We werken nauw samen met stakeholders en grondeigenaren en betrekken de verschillende belangen bij de uitwerking van de opgave. Uitgangspunt is dat we werken op basis van vrijwilligheid, transparantie en vertrouwen. Onzekerheid over nieuwe opgaves in het landelijk gebied zorgt voor terughoudendheid bij betrokkenen. Ondanks een zorgvuldige aanpak met aandacht voor omgevingsmanagement kan dit ook leiden tot langere vergunningprocedures, doordat belanghebbenden bezwaar indienen tegen plannen.

Prolander blijft in deze complexe omgeving inzetten op een zorgvuldig proces waarbij de verschillende belangen zo goed mogelijk worden meegenomen in de plannen, ook als daar meer tijd voor nodig is. Wanneer weerstand in het gebied ontstaat en voortgang van een project in gevaar komt wordt de opdrachtgever geïnformeerd.

Niet tijdig realiseren van opgave als gevolg van langere doorlooptijd gebiedsprocessen

Diverse opgaves waar wij aan werken zijn gebonden aan tijd. De NNN-opgave zou in 2027 afgerond moeten zijn. Datzelfde geldt voor de KRW-opgave die regelmatig wordt meegenomen in projecten. Gebiedsprocessen hebben tijd nodig. Voor een zorgvuldige aanpak die nodig is om goede en gedragen resultaten te bereiken zijn harde deadlines daarmee niet altijd haalbaar. Dit geldt expliciet ook voor grond; uitgangspunt is dat we werken op basis van vrijwilligheid, waardoor het soms niet lukt om de benodigde gronden duurzaam beschikbaar te krijgen voor de opgave waar we aan werken.

Als professioneel opdrachtnemer spant Prolander zich in om de doelstellingen te realiseren, maar de ambities in de PPO zijn geen resultaatverplichting. Als we moeten concluderen dat afgesproken doelstellingen niet haalbaar zijn, dan treden we in overleg met de opdrachtgever over het eventueel aanpassen van plannen

Onvoldoende capaciteit

In de huidige arbeidsmarkt is het niet eenvoudig is om het benodigde personeel te werven. Dit geldt voor de invulling van de vacatures en bij opdrachtuitbreidingen, maar ook voor vervanging bij ziekte. Daarnaast wordt Prolander met incidentele middelen gefinancierd wat maakt dat een relatief groot deel van de capaciteit tijdelijke inhuur betreft. Een deel hiervan betreft rollen en taken die structureel en cruciaal zijn in het realiseren van onze programmadoelen.

De tijdelijkheid stelt de organisatie in staat om mee te bewegen met de omvang van de opgave. Echter vanaf 2025 zal de belastingdienst strenger controleren op de inhuur van ZZP-ers (wet DBA); er mag geen sprake zijn van een inhuur die vergelijkbaar is met een dienstverband. Prolander brengt op dit moment in kaart wat hiervan de gevolgen zijn en welke beheersmaatregelen getroffen moeten worden.

Prolander zal zich inspannen om de benodigde capaciteit voor de uitvoering van de afspraken in deze PPO op orde te hebben. Indien nodig treedt Prolander in overleg met de opdrachtgever om afspraken te maken over een nadere prioritering,

De capaciteitsvraag speelt niet alleen bij Prolander, maar ook bij de samenwerkingspartners in de gebieden. Wanneer de capaciteit bij de samenwerkingspartners beperkend is voor de voortgang die kan worden geboekt in projecten, dan wordt met deze samenwerkingspartners afgestemd over haalbare plannings en treedt Prolander in overleg met de opdrachtgever.

BIJLAGE 1: Resultaten en mijlpalen 2025 (via Prolander)

Resultaten inrichting NNN door Prolander. NB: oplevering in te richten natuur is sterk afhankelijk van de duurzame beschikbaarheid van de grond.

Programma db	VRN-nr db	Deelgebied db	Weggezet (financieel) via	Restant VRN 2024	Ha 2024	Ha 2025	Ha 2026	Ha 2027	Ha 2028	Ha 2029	Ha 2030	Moelijk realiseerbaar
Drentsche Aa	01	DA-Polder Lappenvoort	Prolander	154					145	4		5
	02	DA-Westersche Diep, De Punt tot Westlaren	Prolander	92						92		
	03	DA-Zeegserloopje	Prolander	26					26			
	04	DA-Schipborgerdiep	Prolander	45				45				
	05	DA-Landgoed Schipborg	Prolander	28			21			7		
	06	DA-Anloërdiep	Prolander opdr. uitbr.	40						24	55	2
	07	DA-Rolderdiep	Prolander	187					124		19	1
	08	DA-Anderense Diep	Prolander	92						87		5
	09	DA-Gasterense Diep	Prolander	203				48		85	59	11
	10	DA-Taarl. Diep, Oudem. Diep, Loonerdiep	Prolander	80					80			
	12	DA-Geelbroek	Prolander	367		367						
	14	DA-Ekehaar	Prolander									
	15	DA-Achterste en Lange maden	Prolander	138			107		30			1
	19	DA-Elperstroom	Prolander	114					106	7		1
Totaal Drentsche Aa				1.566		367	128	93	511	306	133	26
Noordwest	02	NW-Leekstermeer	Prolander	61			8	8	15		30	
	03	NW-Stenhorsten	Prolander Opdrachtuibreiding Prolander	60 3				60 3				
	05	NW-Zaagblad	Prolander	40				31		9		
	06	NW-Groote Diep, Lieveren-Roden	Prolander	95				95				
	09	NW-Steenbergerveld	Prolander	15				15				
	12	NW-Oostervoortse Diep Zuid	Prolander	63			60	3				
Totaal Noordwest				337			68	215	15	9	30	
De Hunze	01	DH-Wolfsbarge	Prolander	9						9		
	02	DH-Noordma	Prolander	59		57						2
	03	DH-Midlaren	Prolander	4							4	
	05	DH-Knijpstukken	Prolander	8							8	
	06	DH-Tussenwater-Zuid (fase2)	Prolander	77							77	
	07	DH-Elzenmaat en Annermoeras 1	Prolander	12	12							
	09	DH-Annerveensche Lenten	Prolander	7	7							
	10	DH-Duunsche Landen en Breevenen	Prolander									
	11	DH-Elzenmaat en Annermoeras 2	Prolander									
	15	DH-Bronnegermaden/Achtermade	Prolander opdr. uitbr.	225						150	75	
	16	DH-Buinerveld	Prolander	10				10				
	19	DH-Achterste Diep (Kromme Landen)	Prolander	51							51	
	22	DH-Zoersche landen	Prolander	39					39			
	23	DH-Schaangedennen - 2	Prolander	30				30				

Programma db	VRN-nr db	Deelgebied db	Weggezet (financieel) via	Restant VRN 2024	Ha 2024	Ha 2025	Ha 2026	Ha 2027	Ha 2028	Ha 2029	Ha 2030	Moelijk realiseerbaar
			Prolander opdr.uitbr. (via ZNN, 1e PPOV-24)	15				12				3
Totaal De Hunze				545	19	57		52	39	159	215	5
Zuidwest	07	ZW-Leggelderveld, randzone (bestaande natuur)	Prolander	2	2							
	08	ZW-Leggelderveld	Prolander	16					4			2
	10	ZW-Doldersummerveld noordzijde	Prolander	5								
	11	ZW-Bouwersveld-Koelingsveld westzijde	Prolander	3								3
	12	ZW-Veenhuizen De Stroeten	Prolander	11			8					3
	13	ZW-Vledder Aa middenloop deel 2	Prolander	193			182		4			7
	15	ZW-Koelingsveld	Prolander	10			10					
	23	ZW-Witterterveld	Prolander	14					14			
	24	ZW-Bufferzone noordzijde	Prolander	63				63				
	25	ZW-Klimaatbuffer Ootmaanlanden(incl Uffelterveen)	Prolander	86	77							9
	28	ZW-Nabij schaapskooi	Prolander	35		35						
	30	ZW-Uffelter Binnenveld 1	Prolander opdr.uitbr.	74			11	62				1
	32	ZW-Rheebruggen	Prolander opdr.uitbr.	63				63				
	33	ZW-Armweide Klompenmakersweide	Prolander opdr.uitbr.	72				72				
	35	ZW-Koekoek-sultansmeer	Prolander	5					5			
	43	ZW-Veldslagen	Prolander	16			13					3
	48	ZW-Dwingelderveld	Prolander	31				31				
	49	ZW-Terhorsterzand	Prolander	12			12					
	50	ZW-Veldhuizen	Prolander									
Totaal Zuidwest				763	79	35	236	343	27			28
Oude Diep	02	OD-Scharreveld	Prolander	78					76			2
	05	OD-Mantingerbos	Prolander	40					38			2
	06	OD-Mantingerzand	Prolander	129			60	67				2
	07	OD-Wijsterbroek	Prolander	21	21							
	08	OD-Roode Brand, beekherstel	Prolander	42				42				
	09	OD-Middenloop - Boerveense plassen	Prolander	133				51		82		
	13	OD-Lageveen - 2	Prolander	9		9		0				
Totaal Oude Diep				452	21	9	60	160	114	82		6
De Reest	03	DR-Reestdal benedenloop	Prolander									
	04	DR-Icoon Reestdal middenloop	Prolander									
	06	DR-Reestdal bovenloop	Prolander									
	07	DR-Nolderveld	Prolander									
	09	DR-De Slagen/Zwarte gat	Prolander									
Totaal De Reest												
Bargerveen	06	BV-Oosteindse Veen	Prolander	38		38						
	07	BV-Zuid	Prolander	163			150					13
	08	BV-Icoon Bufferzone-Zuid (fase2)	Prolander	199				199				
	10	BV-Buffer Westzijde	Prolander	71				51				20
	15	BV-Buffer Westzijde - deel 2	Prolander opdr.uitbr.	42				42				
Totaal Bargerveen				513		38	150	292				33

PPO 2025 Drenthe

Programma db	VRN-nr db	Deelgebied db	Weggezet (financieel) via	Restant VRN 2024	Ha 2024	Ha 2025	Ha 2026	Ha 2027	Ha 2028	Ha 2029	Ha 2030	Moelijk realiseerbaar
Eindtotaal				4.176	118	506	642	1.155	706	556	378	98

Mijlpalen 2025 per deelprogramma**Drentsche Aa**

2025
Polders Oosterland Lappenvoort (POL): DO gereed + SSK-raming
Polders Oosterland Lappenvoort (POL): bestek gereed
Geelbroek: Oplevering bestekswerk Financiële oplevering en decharge
Elperstroom - kleinschalige maatregelen: Oplevering bestekswerk
Elperstroom - grootschalige maatregelen: Schetsontwerp gereed Inrichtingsplan VO gereed + kostenraming
Zeegserloopje - Zwemplas: Oplevering bestekswerk Financiële oplevering en decharge
Zeegserloopje (gehele gebied) Provinciale uitvraag voor project ontvangen Plan van aanpak gereed
Anloërdiepje kortetermijnmaatregelen: Inrichtingsplan VO gereed
Anloërdiepje grootschalige maatregelen: Plan van aanpak gereed Schetsontwerp gereed
Rolderdiep: Besluit go/no-go Rolderdiep (evt. aangepaste opdracht) Inrichtingsplan VO gereed + kostenraming Inrichtingsplan DO gereed + SSK raming
Roodzanden: Start uitvoering
Grote Spelden: Oplevering bestekswerk
Anreep: Inrichtingsplan VO gereed + uitvoeringsraming
Westerdiep: Provinciale uitvraag voor project ontvangen Plan van aanpak gereed Schetsontwerp gereed

Noordwest

2025
Evaluatie en actualisatie Deelstrategieplan Grond (sep 2025)
Peizerdiep Inrichtingsplan fase 1 DO gereed (Q2 2025)
Peizerdiep Bestek gereed (Q4 2025)
Broekenloop Inrichtingsplan DO gereed (Q2 2025)
Broekenloop Bestek gereed (Q4 2025)
Noordsche Veld. Aanbesteding archeologisch- en bodemchemisch onderzoek (Q1 2025)
Noordsche Veld. Advies tijdelijke inrichting en lange termijn potentie (Q2 2025)
Noordsche Veld. Overdracht gronden aan derde (Q4 2025)
De Marsen. Openbare verkoop gronden (Q4 2025)
Fochteloërveen eco-hydrologische analyse. Oplevering fase 1. (Q1 2025)
Fochteloërveen eco-hydrologische analyse. Oplevering fase 2. (Q4 2025)

Hunze

2025
Noordma (13.2): uitvoering inrichting gereed 59 ha NNN

Bronnegermaden (13.15): DO gereed + SSK-raming.
Bronnegermaden (13.15): bestek gereed.
Boermastreek (=Zoersche Landen 13.22): DO gereed en SSK raming.
Boermastreek (=Zoersche Landen 13.22): bestek gereed.
Achterste Diep (13.19): schetsontwerp gereed
Cluster noordelijk N33 - Annerveensche Lenten (13.09): schetsontwerp gereed
Schaangedennen (13.23): vergunningen en ontheffingen verleend
Schaangedennen (13.23): start uitvoering
Buinerveld (13.16): schetsontwerp gereed
Cluster noordelijk N33 - Tusschenwater Zuid (13.6), Tusschenwater Midden (13.4) en Knijpstukken (13.5): schetsontwerp gereed

Zuidwest

2025
Leggelderveld fase 2 (M01): Vergunningen en aanbesteding en uitvoering gereed.
PN: Vledder Aa middenloop fase 2 (M02): Vergunningen verleend, bestek gereed en aanbesteding en start uitvoering werk.
PN: Mitigatie vernatting Vledder Aa (M03):Gekoppeld aan M02.
Koelingsveld (M04): Gekoppeld aan M02.
Ootmaanlanden-Koningsschut (M05): Eindrapportage POP ingediend en project opgeleverd.
Holtingeveld noord (Bufferzone nz) (M06): Projectorganisatie en opstellen en gunnen ing. diensten.
PN: Havelterberg (M07): Afhankelijk van impact OO (Ontploffbare Oorlogsresten), vergunningen en uitvoering mogelijk in 2025 met uitloop naar 2026/2027?
PN: LESA Ruiner Aa: Opdracht verleend en uitgevoerd.
PN: Dwingelderveld NO aanpassingsinrichting ecoduct oostzijde (M10): Uitvoering werk gereed.
Terhorsterzand (koppelkans Dwingelderveld NO). (M11): Gekoppeld aan M11.
Uffelter Binnenveld (1&2) (M12): Opdracht LESA en opstellen inrichtingsplan.
PN: Begrazingseenheid Oude Willem (M14): Uitvoering overgraasbaar deel Oude Willemsweg gereed.
Doldersum noordzijde (M15): Uitvoering gereed.
Rheebruggen-Armweide-Klompemakersweide (M16): Projectorganisatie starten. Ing. diensten uitvragen en gunnen.
Ruiner Aa (M17): Strategie functiewijziging opgesteld. Vervolgtraject bepalen.
PN: Inrichting perceel "Waninge" Dwingelderveld via SBB
"Snippers" (kleinere subgebieden): in 2024 strategie bepalen.
Veldhuizen: Nog aankopen, daarna eventuele opdracht inrichtingsplan of andere aanpak.

Oude Diep

2025
Scharreveld (1): VO inrichtingsplan voor zuidwest, in procedure brengen van een Omgevingsplan, overdracht gronden aan HDL
Eekmaten (2): Vergunningen aanvragen, bestek gereed en Start uitvoering
Oude Diep (3): Lageveen (3.1): vergunningen aanvragen, bestek gereed en Start uitvoering
Oude Diep (3): Roode Brand (3.6) + Zuidmaten (3.4) : DO Inrichtingsplan en aanvragen vergunningen
Mantingerbos (4.1): Opleveren aanvullend ecohydrologisch onderzoek
Mantingerzand (4.2): PNP+ PN. Fase 1 (N2000) aanvragen vergunningen. Bestek gereed. Start uitvoering werkzaamheden
Mantingerzand (4.2): PN Ecobrug. Vergunningen aanvragen en bestek gereed. Verleggen kabels en leidingen

Bargerveen**2025**

Buffer Noordwest: Inrichtingsplan VO gereed + kostenraming
Buffer Zuid: start uitvoering (grondwerk)
Schoonebeekerveld west fase 2: start uitvoering
Oosteindsche veen: uitvoering gereed, evaluatie en nacalculatie opdracht, start verkoop enkele percelen
EVZ Koelveen: uitvoering faunapassage Kerkenweg gerealiseerd en EBO document vastgesteld
Oosterbos: plan van aanpak gereed en samenwerkingsafspraken vastgelegd
Ruilplan: Ontwerp Besluit geldelijke regelingen ter inzage

Bundel Natuur**2025**

Verslag N2000 veldbezoeken: * Natura2000 -veldbezoeken: oplevering verslag van het veldbezoek (1 nov 2025)
Opleveren geactualiseerd Natura 2000 beheerplan Bargerveen.
Opleveren geactualiseerd Natura 2000 beheerplan Elperstroom.
Opleveren geactualiseerd Natura 2000 beheerplan Mantingerzand- en Mantingerbos.
Voortgangs Rapportage Natuur: 1 april VRN met peildatum 1-1-2025 opgeleverd
Voortgangsrapportage Herstelmaatregelen Natura 2000 en programma Natuur

Bundel Grond en kavelruil**2025**

Aankopen NNN
SKNL
Aankopen Ruilgrond
Verkopen NNN
Verkopen Ruilgrond
Aan- en verkopen Stikstof
Aan- en verkopen Bos&Hout
Aan- en verkopen PPLG
Aan- en verkopen Kustzone
Aankopen bestaande NNN
Verkopen NNN zonder kv
Voortgang investeringskrediet
Verkoopplan opgeleverd
Exploitatieplan opgeleverd
Verkoop gebouwen

BIJLAGE 2: Contract-tekst

De provincie Drenthe, hierna te noemen "de provincie" en de Bedrijfsvoering Organisatie Prolander, hierna te noemen "Prolander";

gelet op:

- artikel 4 lid 1 en artikel 4 lid 3 van de Gemeenschappelijke regeling Prolander;
- hetgeen beschreven in de overige hoofdstukken en bijlagen van deze prestatieovereenkomst, met name de in bijlage 1 genoemde mijlpalen en de prestaties uit de tabellen in hoofdstuk 2;
- de wens om een aantal algemene afspraken te maken met betrekking tot de uitvoering van de beschreven prestaties;

gaan akkoord met de afspraken in de Prestatieovereenkomst 2025 zoals in dit document beschreven.

Aldus overeengekomen op 7 januari 2025 en in tweevoud ondertekend,

Gedeputeerde Staten van de Provincie Drenthe, vertegenwoordigd door E. van Dijk,

Prolander, vertegenwoordigd door de directeur E.M. van Everdingen.

Artikel 1 - Duur en verlenging van de overeenkomst

1. De overeenkomst wordt aangegaan voor de duur van 1 jaar, van 1 januari 2025 en tot en met 31 december 2025.
2. Voordat de overeenkomst afloopt, maken partijen voor meerjarige projecten die in de overeenkomst zijn opgenomen en die na 31 december 2025 doorlopen, afspraken over voortzetting dan wel afronding van de opdracht.
3. Verlenging van de overeenkomst is mogelijk indien partijen dat schriftelijk overeenkomen voor de einddatum van de overeenkomst.

Artikel 2 - Wijziging van de overeenkomst

1. Deze overeenkomst tussen de provincie en Prolander heeft betrekking op de werkzaamheden, zoals die zijn vermeld in de hoofdtekst en in bijlage 1. Indien er omstandigheden zijn die bijstelling van de lopende opdracht(en) en/of bijstelling van de

jaardoelstellingen noodzakelijk maken, vindt op initiatief van de signalerende partij overleg plaats.

2. Deze overeenkomst met inbegrip van de toelichting en de bijlagen, kan uitsluitend worden gewijzigd door middel van een document dat door Prolander en de provincie is ondertekend.

Artikel 3 - Verplichtingen van provincie en Prolander

1. Voor landinrichtingsopdrachten waarop, krachtens artikel 95 lid 2 van de WILG, de landinrichtingswet onverkort van toepassing blijft komen partijen overeen dat Prolander de bestaande werkwijze handhaaft. Met deze overeenkomst geeft de provincie opdracht aan Prolander om deze landinrichtingsprojecten verder uit te voeren. In opdracht van de provincie verricht Prolander het procesmanagement en de begeleiding van de uitvoering. Ook fungeert Prolander als secretariaat van de landinrichtingscommissies van de lopende landinrichtingsprojecten op grond van de Landinrichtingswet. Prolander voert de projectadministratie, inclusief dossiervorming. Voor deze opdrachten blijven de Landinrichtingswet, de bevoegdheden van de Minister en derhalve ook het ministeriele mandaatbesluit van kracht.
2. Met betrekking tot landinrichtingsopdrachten die na 1 januari 2007 zijn voorbereid en worden uitgevoerd volgens de WILG geeft de provincie aan Prolander opdracht om de volgende taken uit te voeren: grondverwerving, planvorming, procesmanagement van de uitvoering en het begeleiden van de uitvoering voor de in de betreffende opdrachtenportefeuille opgenomen opdrachten. Prolander gaat namens de provincie meerjarige juridische verplichtingen jegens derden aan, binnen de kaders van het Mandaatbesluit bestuur Prolander. Prolander voert hierbij de projectadministratie, verricht uit de aangegane verplichtingen voortvloeiende betalingen en int de gelden die zijn toegezegd door bijdragende partijen. De provincie bepaalt voor deze projecten of zij een commissie inricht en wat de status van de commissie is. Prolander adviseert hierover. In opdracht van de provincie kan Prolander het secretariaat van de commissie voeren.
3. Partijen komen overeen dat Prolander werkzaamheden, met betrekking tot niet-wettelijke inrichtingsopdrachten die in uitvoering zijn, zal blijven uitvoeren.
4. Partijen komen overeen dat Prolander alle werkzaamheden uitvoert, die voortvloeien uit de (inmiddels vervallen) Subsidieverordening inrichting landelijk gebied, voor zover het gaat om het afhandelen van nog lopende subsidies. Het betreft in ieder geval bevoorschotting, subsidievaststelling en sanctiebeleid, alsmede de daarbij behorende financiële administratie.
5. Met deze overeenkomst geeft de provincie Prolander de opdracht tot aankoop, verkoop, ruil en overdracht van gronden in het kader van de opdrachtenportefeuille, dit alles in overeenstemming met het provinciaal grondbeleid, met name het Uitvoeringskader Grond.
6. Op basis van deze overeenkomst voert Prolander transacties uit, verricht de daaruit voortvloeiende betalingen en de inning van gelden. Prolander voert de transactie- en bezitsadministratie en de hierbij behorende geldbeweging, inclusief de dossiervorming.

Artikel 4 - Verplichtingen van de provincie

1. De provincie stelt voor het tijdvak van deze overeenkomst aan Prolander middelen ter beschikking door middel van maandelijks voorschotten tenzij in een specifieke opdracht

schriftelijk een ander voorschotritme overeen wordt gekomen. Prolander zal op grond van deze overeenkomst een liquiditeitsvoorstel doen en maandelijks een verantwoording (PMV) verstrekken. Zolang de opdrachten niet zijn afgerekend, blijven deze middelen eigendom van de provincie. Eventuele tekorten en overschotten komen ten gunste en ten laste van de provincie.

2. De provincie zet de capaciteit van Prolander in via opdrachten voor de uitvoering van het Programma Natuurlijk Platteland en het gebiedsgericht beleid in het landelijk gebied.
3. Binnen de grenzen van het Mandaatbesluit bestuur Prolander en de daaruit voortvloeiende verdere bevoegdheidsverdeling is Prolander bevoegd om namens de provincie de in deze overeenkomst aangeduide inrichtingsopdrachten en grondverwervingsopdrachten uit te voeren. Dit omvat onder meer:
 - a. het aangaan van verplichtingen ten laste van door de provincie ter beschikking gestelde financiering;
 - b. het toekennen van schadevergoedingen of een voorschot daarvoor;
 - c. alle handelingen samenhangende met de aanbesteding van werken, diensten en leveringen;
 - d. het laten verrichten van betalingen, het innen van vorderingen door Prolander;
 - e. het aanvragen van voor de uitvoering noodzakelijke vergunningen en ontheffingen;
 - f. het sluiten van overeenkomsten, het opstellen en ondertekenen van akten met betrekking tot de uitvoering van de inrichtings- en grondverwervingsopdrachten.
 - g. het geven van opdrachten aan het Kadaster;
 - h. het vertegenwoordigen van de provincie in herverkavelingsprocedures.

Artikel 5 - Verplichtingen van Prolander

1. Prolander heeft een inspanningsverplichting om de in deze overeenkomst gemaakte afspraken uiterlijk 31 december 2025 na te komen, tenzij in een concrete opdracht een andere datum is afgesproken;
2. Prolander besteedt de beschikbaar gestelde middelen (uren en gelden) aan de opdrachten zoals die zijn omschreven in de opdrachtenportefeuille (bijlage 1);
3. Prolander zorgt dat financiële of juridische omstandigheden die zouden moeten leiden tot een wijziging van de opdracht (zoals opgenomen in de overeenkomst en andere gebeurtenissen, die van invloed zijn op de risico's die de provincie loopt) direct worden besproken met de provincie;
4. Andere omstandigheden dan hierboven genoemd worden tijdens het periodiek overleg als bedoeld in artikel 7 besproken;
5. Prolander voert een adequate financiële en projectadministratie vanuit haar opdrachtnemerschap;

Artikel 6 - Risicobeleid en aansprakelijkheid

1. Prolander zal de overeenkomst naar beste inzicht en vermogen uitvoeren en daarbij zorgvuldig en risicobewust handelen.
2. Over risico's die ontstaan uit taken die in opdracht van de provincie worden uitgevoerd door Prolander, wordt overleg gepleegd tussen de provincie en Prolander;
3. Prolander behoudt zich het recht voor om, in overleg met provincie prioriteiten te stellen, of in het uiterste geval opdrachten terug te geven aan de provincie als de resultaten niet kunnen gewaarborgd ten gevolge van een tekort aan capaciteit. In voorkomende

gevallen zal gekeken worden welke rechtsgevolgen en risico's dit heeft voor derden, waaronder het Kadaster. Prolander zal zich inspannen om deze risico's zo veel mogelijk te vermijden, maar kan niet verantwoordelijk gehouden worden voor het optreden van deze risico's en de rechtsgevolgen hiervan.

Artikel 7 - Verantwoording

1. Provincie en Prolander voeren een keer per jaar een bestuurlijk overleg over de voortgang en de ontwikkelingen in de opdrachten. Bij het overleg zijn van de zijde van de provincie de portefeuillehouder en van de zijde van Prolander in ieder geval de programmamanager aanwezig. De provincie voert het secretariaat van dit overleg en is gehouden om de agendering van dit overleg te verzorgen, ten minste 10 dagen voorafgaand aan het overleg de uitnodiging en agenda schriftelijk aan betrokkene te verstrekken en zorg te dragen voor een adequate verslaglegging.
2. Prolander stelt twee keer per jaar een voortgangsrapportage op. Voor deze voortgangsrapportage wordt gebruik gemaakt van het model 'Provinciale Prestatieovereenkomst Verantwoording' (PPOV) dan wel een ander rapportageformat dat partijen onderling overeenkomen. De peildatum voor de eerste PPOV is 30 april en de peildatum voor de eind-PPOV is 31 december. Faciliteren van sturing gedurende het jaar wordt verder vormgegeven met maandelijkse rapportages op niveau deelprogramma/bundel.
3. Per periode vindt ambtelijk overleg plaats over de voortgang en de ontwikkelingen in de opdrachten, aan de hand van bovengenoemde voortgangsrapportage. Dit overleg vindt plaats circa 3 weken na de onder 2. bovenstaand overeengekomen peildata.
4. De provincie voert jaarlijks, in het kader van de accountantscontrole van haar jaarrekening, een rechtmatigheidscontrole uit van de besteding van middelen door Prolander. Prolander verleent haar medewerking aan deze controle door middel van het beschikbaar stellen van de benodigde gegevens.
5. Maandelijks levert Prolander de Provinciale Maandverantwoording (PMV) bij de provincie aan volgens de afgesproken formats.

Artikel 8 - Aanvullende capaciteit

1. Partijen kunnen na gezamenlijk overleg besluiten om (een deel van) de capaciteit van Prolander ten behoeve van de uitvoering van een opdracht al dan niet tijdelijk aan te wenden voor de uitvoering van een andere opdracht.
2. Niet gebruikte uren vervallen na 31 december 2025.
3. Indien de provincie voor Prolander meer uren wil inzetten dan de ter beschikking gestelde capaciteit van 53.850 uur dan dienen betrokken partijen hierover tijdig in overleg te treden. Hierbij zal onder andere worden geregeld welke aanvullende middelen beschikbaar worden gesteld om deze aanvullende capaciteit te kunnen leveren.

Artikel 9 - Aansturing Kadaster

Prolander verstrekt opdrachten aan het Kadaster betreffende de in deze overeenkomst genoemde diensten.

Artikel 10 - Aanbesteding van werken, diensten en leveringen

Prolander opereert binnen het aanbestedingsbeleid van de provincie. De provincie is opdrachtgever en daarmee eindverantwoordelijke in het aanbestedingsproces. Namens de provincie verricht Prolander de bij het aanbestedingsproces behorende handelingen. Hierin is betrokken het uitgangspunt dat Prolander zelfstandig beslissingen kan nemen inzake het opstellen van uitvragen, begeleiden van de aanbesteding, gunningen en afhandelen van meerwerk, een en ander binnen de kaders van deze overeenkomst. Bij aanbestedingen die boven de Europese drempelwaarden vallen zal de provincie een juridische controle op de documenten uitvoeren voordat deze worden gepubliceerd. Voor klachten over aanbestedingen wordt verwezen naar het klachtenmeldpunt van de provincie.

Artikel 11 - Opdrachtenportefeuille

1. Met de bij deze overeenkomst behorende opdrachtenportefeuille wordt, binnen de in de hoofdttekst aangegeven resultaten, middelen en nadere beschrijving van de activiteiten en mijlpalen, de basis gelegd voor het cijfermatig deel van deze overeenkomst, evenals de verantwoording hierover. Indien sprake is van aanvullend betaalde opdrachten in aanvulling op de reguliere opgave, verbinden partijen zich tot elkaar tot het nader uitwerken en schriftelijk vastleggen van deze opdrachten en offertes. Hierbij worden minimaal afspraken gemaakt over:
 - inzet van uren
 - resultaten
 - afbakening
 - randvoorwaarden
 - risico's
 - start en einddatum
 - kosten van het werk en de dekking hiervan, medefinanciers en betalingswijze
 - contactpersonen van opdrachtgever en opdrachtnemer
 - overlegstructuren
 - rapportage
2. Indien één van beide partijen het noodzakelijk acht tussentijds de aard of omvang van opdrachten aan te passen, gebeurt dat conform artikel 2, schriftelijk.

Artikel 12 - Commissies

Lopende landinrichtingsprojecten die gestart zijn onder de Landinrichtingswet, waarvan de wenzitting is geweest worden door Prolander afgehandeld volgens de Landinrichtingswet. De desbetreffende landinrichtingscommissies blijven gehandhaafd. Vacatiegelden van commissiegelden maken onderdeel uit van de programmering en worden door Prolander uitbetaald aan de commissieleden. Het secretariaat van deze commissies inclusief archiefvorming wordt door Prolander ongewijzigd voortgezet. Deze archieven worden volgens artikel 232 Landinrichtingswet door de provincie overgedragen aan de minister van Economische Zaken.

Artikel 13 – Aansluiting Provinciale Prestatieovereenkomst op provinciale begroting

Vanaf het jaar 2019 wordt de Provinciale Prestatieovereenkomst jaarlijks opgesteld en vastgesteld zodanig dat de Provinciale Prestatieovereenkomst aansluit op de Provinciale begroting.

Artikel 14 - Slotbepaling

Voor geschillen met betrekking tot deze prestatieovereenkomst wordt verwezen naar de Geschillenregeling zoals die is opgenomen artikel 21 van de Gemeenschappelijke regeling Prolander, die op deze overeenkomst onverkort van toepassing is.

BIJLAGE 3: Kader en achtergrond

In onderstaande paragrafen wordt het wettelijke, juridische en financiële kader omschreven waarbinnen deze PPO wordt uitgevoerd.

De WILG

De Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG) bevat regels voor de realisering van het beleid gericht op de inrichting en het beheer van het landelijk gebied. De WILG is aangepast op de decentrale uitvoering van het natuurbeleid door de provincies.

Programma Natuurlijk Platteland

Met de afrondingsovereenkomst ILG is het ILG afgesloten en met vaststelling van het Natuurpact, het advies van de Commissie Jansen-2 en het Bestuursakkoord Grond ligt de uitvoering van natuurbeleid bij de provincies. Voor de uitvoering van het provinciaal plattelandsbeleid, waaronder het natuurbeleid, heeft de provincie het Programma Natuurlijk Platteland opgesteld. Hierin wordt de beleidsuitvoering geregeld ten aanzien van plattelandsdoelen. Het Programma Natuurlijk Platteland is in 2016 vastgesteld en is een richtinggevend beleidskader c.q. -programma voor de uitvoering van deze PPO. In het programma Natuurlijk Platteland ligt de focus op het platteland. Het domein van twee van de belangrijkste pijlers van de Drentse economie: landbouw en vrijetijdseconomie. Tegelijkertijd is dit de plek waar we nog veel werk hebben te verzetten op het gebied van natuur en water. De afgelopen jaren zijn er al veel maatregelen getroffen om de Drentse natuur uit te breiden en te versterken. Maar het werk is nog niet af. Belangrijke planten- en diersoorten worden nog steeds in hun bestaan bedreigd. Dit programma zet daarom in op verdere versterking van natuur en verbetering van leefmilieus. Einddoel is een Drentse natuur die voor heel lange tijd is opgewassen tegen effecten van buitenaf en waar de Drentse biodiversiteit veilig is. Dan is de waterhuishouding goed voorbereid op klimaatverandering. Dan blijft er ruimte voor een welvarende landbouwsector zonder dat de biodiversiteit onder druk komt te staan. Daarnaast gaan we samen met maatschappelijke partners ervoor zorgen dat de Drentse natuur intensiever kan worden beleefd en benut. We maken er slimmer gebruik van, maar wel zo dat economie en ecologie in balans blijven.

Grondbeleid

De werkzaamheden van deze PPO worden uitgevoerd binnen de in 2016 vastgestelde nota Grondbeleid van de provincie Drenthe en het uitvoeringskader Grond voor het PNP.

De werkzaamheden van deze PPO worden uitgevoerd binnen de in 2016 vastgestelde nota Grondbeleid van de provincie Drenthe en het grondstrategieplan Programma Natuurlijk Platteland. Werk- en uitvoeringsafspraken voor grondzaken in de deelprogramma's van het PNP (GS 15 oktober 2019) en het handelingskader grond. Werk- en uitvoeringsafspraken voor grondzaken door Prolander in het kader van de realisatie van provinciale doelen (GS 15 oktober 2019).

Mandatering en volmachten

De mandaten en volmachten zijn vastgelegd in diverse mandaat- en ondermandaatbesluiten van de provincies, het bestuur van Prolander en de directeur. Zij hebben betrekking op gebiedsontwikkeling c.q. de landinrichtingsopdrachten, grondverwerving en -vervreemding en het uitvoeren van subsidieregelingen. Deze mandatering maakt het mogelijk dat de directeur en andere medewerkers van Prolander namens de provincie besluiten nemen bij

de uitvoering van de verschillende opdrachten. Voor elk onderdeel wordt aangegeven welke taken en bevoegdheden Prolander heeft en wie deze namens de provincie uit mag voeren.

Overig beleid, wet- en regelgeving

Naast voorgaande kaders wordt deze prestatieovereenkomst uitgevoerd met inachtneming van:

- De Wet gemeenschappelijke regelingen, met name Hoofdstuk II aangaande regelingen tussen provincies;
- De Gemeenschappelijke regeling Prolander;
- Het Besluit mandaat, volmacht en machtiging bestuur Prolander, m.b.t. de bevoegdheden van de provincie Drenthe;
- Het Besluit mandaat, volmacht en machtiging bestuur BVO Prolander, m.b.t. bevoegdheden van de provincie Groningen;
- Het ondermandaatbesluit van en namens het bestuur aan de directeur of andere medewerkers van Prolander;
- Het Organisatiereglement van Prolander;
- Het Bedrijfsplan van Prolander;
- De geldende dienstverleningsovereenkomsten tussen de deelnemers en Prolander;
- Het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de provincie Drenthe.

Liquiditeitsprognose en bevoorschotting

Prolander heeft geen eigen middelen om de prestaties zoals overeengekomen in deze prestatieovereenkomst te kunnen realiseren. Om de opdrachten uit te voeren wordt door de provincie een voorschot verstrekt aan Prolander. Prolander verzorgt de betalingen voor de opdrachten die zij voor de provincie uitvoert. De basis voor dit voorschot is de liquiditeitsprognose en het voorschot bedraagt standaard ééntwaalfde deel van de totaal geplande uitgaven minus inkomsten derden. De voorschotten worden verstrekt in maandelijkse termijnen. Indien Prolander over voldoende saldo beschikt wordt er niet gefactureerd en schuift de termijn naar inzicht van Prolander door naar volgende maand(en). Tevens kan hiervan worden afgeweken bij omvangrijke grondaankopen, dan kan apart een voorschot worden aangevraagd.

Onder uitgaven wordt verstaan: Prolander verricht, namens de provincie, betalingen aan derden (voor bijvoorbeeld aankoop en beheer van grond, facturen van aannemers en uitbetaling van provinciale subsidies). Onder inkomsten wordt verstaan: Prolander int, namens de provincie, geld van derden, waaronder de Europese Unie, die bijdragen aan de financiering van de opdrachten van de provincie. Het saldo van de uitgaven en inkomsten derden komt ten laste van het provinciale budget en wordt betaald vanuit het provinciale voorschot.

Projectbudget

Er kunnen geen betalingen worden gedaan voor projecten/opdrachten door Prolander indien er geen bestuurlijke verplichtingen (lees projectbudget) toegezegd is. Voor het vastleggen van nieuwe bestuurlijke verplichtingen vindt afzonderlijke besluitvorming door de provincie plaats. Vervolgens maakt het onderdeel uit van de afspraken van de PPO en wordt het meegenomen in de rapportages. Voor zover er verplichtingen worden aangegaan met een omvang van meer dan € 300.000 dan dienen deze voorafgaand te worden afgestemd met de portefeuillehouder van de provincie.

BIJLAGE 4a: Details provinciale boeking

Begroting opdrachten Prolander naar provinciale boeking (excl. grondtransacties)						Lasten				Baten				
Boeking provincie	Financ.prest.	Programma	Projectnaam		Totaal investering 2025-2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	
3400118	Drenthe – ZNN 2e fase	Drenthe Drentsche Aa	BVcie Drentsche Aa		2.449.368	177.370	327.973	1.944.025						
		Drenthe Noordwest	Noordwest natuuropgave inr		2.421.393	72.250	1.169.551	1.179.591						
		Drenthe De Hunze	Hunzedal natuuropgave inr		1.030.156	249.470	225.138	555.549						
Totaal 3400118					5.900.917	499.090	1.722.662	3.679.165						
3400119	Drenthe – ZON 2e fase	Drenthe Zuidwest	Dwingelderveld-PAS		161.267		161.267							
			Dwingelderveld-NNN inr		904.769	82.500	822.269							
			Beeksyst. Oude Vaarten Wold Aa		34.375		34.375							
		Drenthe Oude Diep	Oude Diep/MZ inrichting		2.259.830	144.415	492.500	1.622.915						
		Drenthe Bargerveen	Bargerveen natuuropgave inr		4.616.484	378.077	4.238.407							
Totaal 3400119					7.976.725	604.992	5.748.818	1.622.915						
3621104 430001 840005	Drenthe Natuuropgave – Icoon (opdrachtenspoor)	Drenthe Zuidwest	Gebiedsontwikkeling OudeWillem		25.000		25.000				25.000			
		Drenthe Bargerveen	Bargerveen - Schoonebeek		382.683	143.683	119.500	119.500		7.685	6.289	6.289		
	Drenthe Natuuropgave – Inrichting	Drenthe Drentsche Aa	BVcie Drentsche Aa		11.175.144	1.613.910	2.165.733	6.903.000	492.500					
		Drenthe Noordwest	Noordwest natuuropgave inr		7.725.565	360.242	3.642.549	3.583.774	139.000		1.100.000			
		Drenthe De Hunze	Hunzedal natuuropgave inr		15.364.578	2.451.518	1.757.791	4.434.668	6.720.600	812.912	66.800	83.500		
		Drenthe Zuidwest	Klimaatb.Anserveld/Ootmaanl.		14.084	14.084					14.084			
			Zuidwest		140.000	100.000	40.000							
			DFW-Leggelderveld-NNN inr		1.693.228	182.200	261.500	1.124.575	124.953					
			Holtingerveld-NNN inr		3.243.692	954.509	585.197	1.549.822	154.164					
			Hijkerveld-NNN inrichting		44.709	34.270	10.439							
			Dwingelderveld-NNN inr		2.851.701	247.500	2.604.201							
			Beeksyst. Vledder- Wapschv. Aa		4.737.373	2.914.881	1.822.492							
			Beeksyst. Oude Vaarten Wold Aa		3.736.515	150.000	603.125	2.685.051	298.339	50.000	175.000	560.512	62.279	
		Drenthe Oude Diep	Oude Diep/MZ inrichting		8.128.070	671.977	1.647.500	5.168.744	639.849	154.071	100.000			
		Drenthe Bargerveen	Bargerveen natuuropgave inr		17.551.916	1.134.230	13.921.294	2.496.392						
		Bundel Natuur	Bundel Natuur proceskosten		5.954	3.954	2.000							
		Bundel Advisering en Programmering	Advisering en Progr. Drenthe		50.000	50.000								
Totaal 3621104 430001 840005					76.870.213	11.026.959	29.208.321	28.065.527	8.569.405	1.038.753	1.473.089	650.301	62.279	
3621115 450008 840005	Drenthe Natuuropgave – Overige, uitfinanciering ILG en PWC-projecten	Drenthe Drentsche Aa	Geelbroek		1.824.125	1.824.125				1.824.125				
		Drenthe Bargerveen	Inr plan Nieuw-Schoonebeek		1.000.428	120.547	84.732	795.149				433.484		
Totaal 3621115 450008 840005					2.824.553	1.944.672	84.732	795.149		1.824.125		433.484		
3621121 440021	Drenthe Natuuropgave – Grond proceskosten	Bundel Grondzaken	DR Proceskosten grond		3.458.000	936.000	911.000	861.000	750.000					
Totaal 3621121 440021					3.458.000	936.000	911.000	861.000	750.000					
3621123 440001 830003	Drenthe Natuuropgave – Tijdelijke beheer lasten	Bundel Grondzaken	DR Tijdelijk beheer grond		1.150.500	335.000	310.000	267.500	238.000	1.500.000	1.200.000	1.000.000	750.000	
Totaal 3621123 440001 830003					1.150.500	335.000	310.000	267.500	238.000	1.500.000	1.200.000	1.000.000	750.000	
3730408 450008 840005	Drenthe Landbouw – Planmatige kavelruil	Bundel Landbouw	Kavelruil Drenthe 2022-2025		301.702	301.702				251.702				
Totaal 3730408 450008 840005					301.702	301.702				251.702				
3950035 440027	Drenthe Natuuropgave – PAS investeringen	Drenthe Noordwest	Fochteloerveen PAS		127.952		67.952	15.000	45.000					
		Drenthe Zuidwest	Dwingelderveld-PAS		566.279	42.479	523.800							
			Holtingerveld-PAS		5.062			5.062						
			DFW-Leggelderveld-PAS		544.279	300.000	157.283		86.997					
		Drenthe Oude Diep	Oude Diep/Mantingerz.verknn.		518.444	203.491	314.953							
		Drenthe Bargerveen	Bargerveen PAS Nrd-Weitv-Kooi		3.766.965	2.191.965	1.575.000			9.414				
Totaal 3950035 440027					60.000	60.000								
Totaal 3950035 440027					5.588.981	2.797.935	2.638.987	20.062	131.997	9.414				

Begroting opdrachten Prolander naar provinciale boeking (excl. grondtransacties)						Lasten				Baten			
Boeking provincie	Financ.prest.	Programma	Projectnaam		Totaal investering 2025-2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
3950043 440001 840005	Drenthe Programma Natuur – Hydrologische verbetering	Drenthe Drentsche Aa	Drentsche Aa PN-hydrolog. verb		672.698	672.698							
		Drenthe Noordwest	Noordwest PN-hydrolog. verb		215.127	75.000	70.000	70.127					
		Drenthe Zuidwest	Zuidwest PN-hydrolog. verb		2.313.946	1.813.946	500.000						
		Drenthe Oude Diep	Oude-Diep PN-hydrolog.verb.		342.241	158.738	183.503						
		Drenthe De Reest	De Reest PN-hydrolog. verb		102.850	50.000	52.850						
		Drenthe Bargerveen	Bargerveen PN-hydrolog.verb		4.032.950	3.561.575	471.375			120.069			
Totaal 3950043 440001 840005					7.679.811	6.331.956	1.277.728	70.127	120.069				
3950045 440001 840005	Drenthe Programma Natuur – Verbetering van de kwaliteit van natuurgebieden	Drenthe Bargerveen	Bargerveen PN-verb.natuurkwal.		1.992.954	723.811	1.269.144						
Totaal 3950045 440001 840005					1.992.954	723.811	1.269.144						
73022000-01-478001	Drenthe – RC Ontwikkelingsburo Veenhuizen project	Drenthe Noordwest	LI Veenhuizen		5.363	5.363							
Totaal 73022000-01-478001					5.363	5.363							
Eindtotaal					113.749.719	25.507.480	43.171.391	35.381.444	9.689.402	4.744.063	2.673.089	2.083.785	812.279

Begroting grondaankopen Prolander naar provinciale boeking					Lasten				Voorraad			
Boeking provincie	Financ.prest.	Programma	Soort	Totaal koopsom 2025-2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
3621121 430001	Drenthe Natuuropgave – Grond aan- en verkopen	Drentsche Aa	NNN	16.304.714	3.673.530	5.303.675	2.603.632	2.278.170	648.270	935.943	459.464	402.030
		Noordwest	NNN	4.311.204	1.443.173	413.273	1.808.078		254.678	72.931	319.073	
		De Hunze	NNN	12.518.152	3.935.925	4.408.250	1.157.170	1.139.085	694.575	777.926	204.206	201.015
		Zuidwest	NNN	11.344.590	2.623.950		5.424.233	1.594.719	463.050		957.218	281.421
		Oude Diep	NNN	11.943.607	1.377.574	5.028.160	2.531.309	1.215.024	243.101	887.322	446.702	214.416
		De Reest	NNN	2.184.059	65.599	1.790.851			11.576	316.033		
		Nieuw Drostendiep	NNN									
		Bargerveen	NNN									
		Drentsche Aa	Ruilgrond	23.609.648					6.967.800	3.519.180	3.014.471	10.108.197
		Noordwest	Ruilgrond	4.977.473					705.600	3.148.740		1.123.133
		De Hunze	Ruilgrond	12.093.604					4.762.800	1.481.760	1.458.615	4.390.429
		Zuidwest	Ruilgrond	17.107.063					7.276.500	7.594.020	2.236.543	
		Oude Diep	Ruilgrond	16.716.299					6.085.800	4.723.110	2.333.784	3.573.605
		De Reest	Ruilgrond	2.028.600					2.028.600			
		Nieuwe Drostendiep	Ruilgrond									
		Bargerveen	Ruilgrond									
		Overige doelen	Ruilgrond									
Totaal 3621121 430001				135.139.013	13.119.750	16.944.209	13.524.420	6.226.998	30.142.350	23.456.965	11.430.075	20.294.246

Begroting overige grondkosten Prolander naar provinciale boeking					Lasten			
Boeking provincie	Financ.prest.	Programma	Soort	Totaal 2025-20278	2025	2026	2027	2028
3621121 430001	Drenthe Natuuropgave – Grond aan- en verkopen	Sloop gebouwen	Ruilgrond	4.800.000	1.600.000	1.600.000	1.600.000	
3621162 423638	Drenthe Programma Natuur – Versnelling van verwerving	tr2-Schadeloosstelling	NNN					
		tr3-Toeslageregeling	NNN					
		tr4-Compl.wrd. afboeken	NNN					
		tr5-Onderhandelruimte	NNN					
		tr6-Bedrijfsverplaatsing	NNN					
		tr7-Kavelinr.werken	NNN					
		tr8-Verg.zelfwerkzaamh.	NNN					
		tr9-Innov.inr.lb.str.ve	NNN					
		tr11-Ontw.overgangszones	NNN					
Totaal				4.800.000	1.600.000	1.600.000	1.600.000	

Begroting grondverkopen Prolander naar provinciale boeking					Baten				Voorraad			
Boeking provincie	Financ.prest.	Programma	Soort	Totaal verkoopsom 2025-2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
3621121 830001	Drenthe Natuuropgave – Grond aan- en verkopen	Drentsche Aa	NNN	pm								
		Noordwest	NNN	pm								
		De Hunze	NNN	pm								
		Zuidwest	NNN	pm								
		Oude Diep	NNN	pm								
		De Reest	NNN	pm								
		Nieuw Drostendiep	NNN	pm								
		Bargerveen	NNN	pm								
		Drentsche Aa	Ruilgrond	29.451.821	2.951.962	1.736.440	519.629	296.735	-5.482.214	-12.849.660	-2.944.565	-2.670.616
		Noordwest	Ruilgrond	14.303.738	1.186.573	130.233	355.536		-2.203.635	-390.699	-10.037.062	
		De Hunze	Ruilgrond	25.526.071	3.241.370	1.432.563	218.791	143.582	-6.019.686	-11.938.029	-1.239.817	-1.292.234
		Zuidwest	Ruilgrond	32.737.809	2.315.264		1.121.305	220.158	-4.299.776		-14.376.421	-10.404.885
		Oude Diep	Ruilgrond	28.806.771	1.591.744	2.322.489	697.397	229.730	-2.956.096	-6.967.466	-11.974.276	-2.067.574
		De Reest	Ruilgrond	11.486.972	57.882	824.809			-107.494	-2.474.427	-8.022.360	
		Nieuwe Drostendiep	Ruilgrond									
		Bargerveen	Ruilgrond									
		Overige doelen	Ruilgrond									
Totaal 3621121 830001				142.313.182	11.344.794	6.446.534	2.912.658	890.205	-21.068.902	-34.620.281	-48.594.501	-16.435.308

BIJLAGE 4b: Details programma's

Details Programma's				Lasten				Baten			
Programma	Projectnaam	Financiële status	Totaal investering 2025-2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
Drenthe Drentsche Aa	BVcie Drentsche Aa	Lopend	12.024.512	1.541.281	2.193.706	8.276.025	13.500				
		Nieuw	1.600.000	250.000	300.000	571.000	479.000				
	Geelbroek	Lopend	1.824.125	1.824.125				1.824.125			
	Drentsche Aa PN-hydrolog. verb	Lopend	672.698	672.698							
Totaal Drenthe Drentsche Aa			16.121.336	4.288.104	2.493.706	8.847.025	492.500	1.824.125			
Drenthe Noordwest	Fochteloerveen PAS	Lopend	127.952		67.952	15.000	45.000				
	LI Veenhuizen	Lopend	5.363	5.363							
	Noordwest natuuropgave inr	Lopend	10.146.957	432.491	4.812.100	4.763.366	139.000		1.100.000		
		Nieuw	1	1							
Noordwest PN-hydrolog. verb	Lopend	215.127	75.000	70.000	70.127						
Totaal Drenthe Noordwest			10.495.399	512.855	4.950.052	4.848.492	184.000		1.100.000		
Drenthe De Hunze	Hunzedal natuuropgave inr	Lopend	5.680.637	2.454.579	1.072.289	1.753.769	400.000	796.212			
		Nieuw	10.714.097	246.409	910.639	3.236.448	6.320.600	16.700	66.800	83.500	
Totaal Drenthe De Hunze			16.394.734	2.700.988	1.982.928	4.990.217	6.720.600	812.912	66.800	83.500	
Drenthe Zuidwest	Dwingelderveld-PAS	Lopend	727.545	42.479	685.066						
	Gebiedsontwikkeling OudeWillem	Lopend	25.000		25.000				25.000		
	Klimaatb.Anserveld/Ootmaanl.	Lopend	14.084	14.084				14.084			
	Zuidwest	Lopend	140.000	100.000	40.000						
	Holtingerveld-PAS	Lopend	5.062			5.062					
	DFW-Leggelderveld-NNN inr	Lopend	293.700	132.200	161.500						
		Nieuw	1.399.528	50.000	100.000	1.124.575	124.953				
	Holtingerveld-NNN inr	Lopend	1.252.056	854.509	235.197	162.350					
		Nieuw	1.991.636	100.000	350.000	1.387.472	154.164				
	Hijkerveld-NNN inrichting	Lopend	44.709	34.270	10.439						
	Dwingelderveld-NNN inr	Lopend	3.756.471	330.000	3.426.471						
	DFW-Leggelderveld-PAS	Lopend	544.279	300.000	157.283		86.997				
	Beeksyst. Vledder- Wapschv. Aa	Lopend	4.737.373	2.914.881	1.822.492						
	Beeksyst. Oude Vaarten Wold Aa	Lopend	137.500		137.500						
Nieuw		3.633.390	150.000	500.000	2.685.051	298.339	50.000	175.000	560.512	62.279	
Zuidwest PN-hydrolog. verb	Lopend	2.313.946	1.813.946	500.000							
Totaal Drenthe Zuidwest			21.016.280	6.836.369	8.150.948	5.364.510	664.453	64.084	200.000	560.512	62.279
Drenthe Oude Diep	Oude Diep/Mantingerz.verknn.	Lopend	518.444	203.491	314.953						
	Oude Diep/MZ inrichting	Lopend	10.177.901	806.393	2.070.000	6.726.659	574.849	154.071	100.000		
		Nieuw	210.000	10.000	70.000	65.000	65.000				
	Oude-Diep PN-hydrolog.verb.	Lopend	342.241	158.738	183.503						
Totaal Drenthe Oude Diep			11.248.586	1.178.622	2.638.456	6.791.659	639.849	154.071	100.000		
Drenthe De Reest	De Reest PN-hydrolog. verb	Lopend	102.850	50.000	52.850						
Totaal Drenthe De Reest			102.850	50.000	52.850						
Drenthe Bargerveen	Bargerveen - Schoonebeek	Lopend	382.683	143.683	119.500	119.500		7.685	6.289	6.289	
	Bargerveen PAS Nrd-Weitv-Kooi	Lopend	3.766.965	2.191.965	1.575.000			9.414			
	Inr plan Nieuw-Schoonebeek	Lopend	1.000.428	120.547	84.732	795.149				433.484	
	Bargerveen natuuropgave inr	Lopend	22.168.399	1.512.307	18.159.701	2.496.392					
	Bargerveen PN-hydrolog.verb	Lopend	4.032.950	3.561.575	471.375			120.069			
	Bargerveen PN-verb.natuurkwal.	Lopend	1.992.954	723.811	1.269.144						
Totaal Drenthe Bargerveen			33.344.379	8.253.887	21.679.451	3.411.041		137.168	6.289	439.773	
Bundel Natuur	Onderzoeksvragen PNP vervolg	Lopend	60.000	60.000							
	Bundel Natuur proceskosten	Lopend	5.954	3.954	2.000						
Totaal Bundel Natuur			65.954	63.954	2.000						
Bundel Landbouw	Kavelruil Drenthe 2022-2025	Lopend	301.702	301.702				251.702			
Totaal Bundel Landbouw			301.702	301.702				251.702			

Details Programma's				Lasten				Baten			
Programma	Projectnaam	Financiële status	Totaal investering 2025-2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
Bundel Grondzaken	DR Proceskosten grond	Nieuw	3.458.000	936.000	911.000	861.000	750.000				
	DR Tijdelijk beheer grond	Nieuw	1.150.500	335.000	310.000	267.500	238.000	1.500.000	1.200.000	1.000.000	750.000
Totaal Bundel Grondzaken			4.608.500	1.271.000	1.221.000	1.128.500	988.000	1.500.000	1.200.000	1.000.000	750.000
Bundel Advisering en Programmering	Advisering en Progr. Drenthe	Nieuw	50.000	50.000							
Totaal Bundel Advisering en Programmering			50.000	50.000							
Eindtotaal			113.749.719	25.507.480	43.171.391	35.381.444	9.689.402	4.744.063	2.673.089	2.083.785	812.279

BIJLAGE 5: Opdrachttuitbreidingen

Opdrachttuitbreidingen per Programma						Lasten				Baten				
Programma	Projectnaam	Taak naam	PNP-code	Som van Hoev.	Totaal investering 2025-2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	
Drenthe Drentsche Aa	BVcie Drentsche Aa	Anloërdiep - plan/proces en uitvoering	DA06	40,0	1.600.000	300.000	571.000	479.000	250.000					
Totaal Drenthe Drentsche Aa					1.600.000	300.000	571.000	479.000	250.000					
Drenthe Noordwest	Noordwest natuuropgave inr	Kosten voor onderzoek Noordsche Veld	NW12		1				1					
Totaal Drenthe Noordwest					1				1					
Drenthe De Hunze	Hunzedal natuuropgave inr	proceskosten 2028 - vacatiegelden	DHP312		15.000			15.000						
		proceskosten 2028 - kadaster	DHP312		5.000			5.000						
		proceskosten 2028 - vergaderkosten	DHP312		15.000			15.000						
		proceskosten 2028 - infoavonden en beveiliging	DHP312		7.500			7.500						
		proceskosten 2028 - divers/drukkosten/ed.	DHP312		7.500			7.500						
		proceskosten 2028 - communicatiediensten	DHP312		60.000			60.000						
		Schaangedennen - 2 (15 van de 45 ha nog beleggen bij Prolander en financiële uitbreiding tov budget 2024. Totaal 75% en in aparte regel 25% ZNN)	DH23		366.024	146.410	183.012		36.602					
				15,0	1.098.073	439.229	549.036		109.807	16.700	83.500		66.800	
		Zoersche landen financiële uitbreiding + ontbrekende 0,7 ha (38,6-37,9 ha). Totaal 75% en in aparte regel 25% ZNN)	DH22		97.500		97.500							
		0,7	292.500		81.900	210.600								
	Bronnegermaden (uitvoering 224 ha)	DH15	224,0	8.750.000	325.000	2.325.000	6.000.000	100.000						
Totaal Drenthe De Hunze					10.714.097	910.639	3.236.448	6.320.600	246.409	16.700	83.500		66.800	
Drenthe Zuidwest	DFW-Leggelderveld-NNN inr	Veldhuizen	ZW50	52,0	1.399.528	100.000	1.124.575	124.953	50.000					
	Holtingerveld-NNN inr	Uffelterbinnenveld 1	ZW30	74,0	1.991.636	350.000	1.387.472	154.164	100.000					
	Beeksyst. Oude Vaarten Wold Aa	Rheebruggen	ZW32	63,0	1.695.582	350.000	1.121.024	124.558	100.000	50.000	560.512	62.279	175.000	
		Armweide Klompenmakersweide	ZW33	72,0	1.937.808	150.000	1.564.027	173.781	50.000					
Totaal Drenthe Zuidwest					7.024.554	950.000	5.197.098	577.456	300.000	50.000	560.512	62.279	175.000	
Drenthe Oude Diep	Oude Diep/MZ inrichting	Proceskosten	P318		210.000	70.000	65.000	65.000	10.000					
Totaal Drenthe Oude Diep					210.000	70.000	65.000	65.000	10.000					
Bundel Grondzaken	DR Proceskosten grond	Kadaster	ALG-A1		100.000	25.000	25.000	25.000	25.000					
		Overige proceskosten	ALG-A1		700.000	175.000	175.000	175.000	175.000					
		Taxaties	ALG-A1		1.825.000	475.000	450.000	400.000	500.000					
		Bodemonderzoeken	ALG-A1		725.000	200.000	175.000	150.000	200.000					
		Vorbereiding sloop gebouwen	Proceskosten		108.000	36.000	36.000		36.000					
	DR Tijdelijk beheer grond	Pachtinkomsten	ALG-A50								1.500.000	1.000.000	750.000	1.200.000
		Belastingen	ALG-A39		320.000	80.000	80.000	80.000	80.000					
		Grondkamerkosten	ALG-A39		145.000	40.000	35.000	30.000	40.000					
		Klein onderhoud	ALG-A39		113.000	35.000	20.000	18.000	40.000					
		Beheermedewerkers	ALG-A39		280.000	70.000	70.000	70.000	70.000					
		Beheerkosten natuur	ALG-A39		92.500	25.000	22.500	20.000	25.000					
		Overige uitgaven	ALG-A39		200.000	60.000	40.000	20.000	80.000					
Totaal Bundel Grondzaken					4.608.500	1.221.000	1.128.500	988.000	1.271.000	1.500.000	1.000.000	750.000	1.200.000	
Bundel Advisering en Programmering	Advisering en Progr. Drenthe	Deelprogramma overstijgende communicatie en begeleiding	P318		50.000				50.000					
Totaal Bundel Advisering en Programmering					50.000				50.000					
Eindtotaal					24.207.152	3.451.639	10.198.046	8.430.056	2.127.410	1.566.700	1.644.012	812.279	1.441.800	

BIJLAGE 6: Inzet Prolander en budgetten

Deze bijlage geeft inzicht in de totale vraag en dekking voor de Prolander inzet in 2025.

Opdracht		Vraag 2025
Reguliere opdrachten	Drentsche Aa	17.004
	Noordwest	8.690
	De Hunze	12.035
	Zuidwest	13.750
	Oude Diep	10.070
	Bargerveen Schoonebeek	10.394
	Bundel Grondzaken en planm.kr.	10.070
	Bundel Natuur	11.430
	Advisering en Programmering	3.236
	Nieuwe opgaves	6.311
	Totaal	102.990

Blauw = nog niet beschikbaar gesteld

Financiële dekking		Budget 2025	Bijdrage Drenthe	
Standaard Prolander uren		55.150	€ 7.831.500	*
Meerjarige / structureel	Programma Natuur	16.900	€ 2.452.036	*
	Programma Natuur grond buitenste schil	3.250	€ 525.918	*
	Nieuwe opgaves	15.600	€ 2.041.400	*
	Projectleiding aanvulling	1.300	€ 184.605	*
	Meerjarig	92.200	€ 13.035.459	
Tijdelijk / jaarlijks	Versnelling PNP	10.790	€ 1.300.211	#
	Tijdelijk	10.790	€ 1.300.211	
TOTAAL dekking		102.990	€ 14.335.670	

Over/tekort dekking	0
----------------------------	----------

* Via Prolander begroting 2025, deelnemers bijdrage Drenthe

Geraamd op basis van gemiddeld inhuurtarief € 115/u en € 5.566 per account/werkplek
Facturatie 2x per jaar op basis van werkelijke inhuurkosten en accountkosten

En een meerjarige doorkijk voor 2025 t/m 2028:

Financiële budgetten inzet Prolander (uren)						
Meerjarige dekking verstrekte budgetten			Indexering:	5,2%	5,2%	5,2%
Soort	Doorbelaasting	Dekking provincie	2025	2026	2027	2028
Standaard Prolander uren	via deelnemers-factuur	PNP	€ 7.831.500	€ 8.158.000	€ 8.431.000	€ 8.686.500
Programma Natuur	via deelnemers-factuur	SPUK PN	€ 2.452.036	€ 2.578.128	€ 2.673.981	€ 2.773.381
Programma Natuur - extra vanuit buitenste schil grond (inhuur)	via deelnemers-factuur	SPUK PN	€ 525.918	€ 553.266	€ 582.036	€ 612.302
DPLG / Nieuwe opgave	via deelnemers-factuur	DPLG	€ 2.041.400	€ 2.148.073	€ 2.227.921	€ 2.310.725
Nog te verstrekken budgetten			2025	2026	2027	2028
Soort	Doorbelaasting	Dekking provincie	2025	2026	2027	2028
Verlenging inhuur versnelling PNP	Factuur (2x / jr)	SPUK 1)	€ 1.300.211			
Piekbelaasters	nmb	SPUK 2)	pm	pm	pm	pm
PAS-melders	nmb	SPUK 3)	pm	pm	pm	pm
			€ 14.151.065	€ 13.437.467	€ 13.914.939	€ 14.382.908
1) SPUK Versnellingsvoorstellen transitie landelijk gebied: 2) SPUK Uitvoering aanpak piekbelaasters (nog niet beschikbaar) 3) SPUK Voorbereidingskosten landelijk gebied, versnellingsvoorstellen en PAS-melders						

BIJLAGE 7: Mijlpalen t/m 2028, stand november 2024**Drentsche Aa**

2025	2026	2027	2028
Polders Oosterland Lappenvoort (POL): DO gereed + SSK-raming Polders Oosterland Lappenvoort (POL): bestek gereed	Polders Oosterland Lappenvoort (POL): Vergunningen en ontheffingen verleend	Polders Oosterland Lappenvoort (POL): start uitvoering	
Geelbroek: Oplevering bestekswerk Financiële oplevering en decharge			
Elperstroom - kleinschalige maatregelen: Oplevering bestekswerk			
Elperstroom - grootschalige maatregelen: Schetsontwerp gereed Inrichtingsplan VO gereed + kostenraming	Elperstroom - grootschalige maatregelen: Inrichtingsplan DO gereed + SSK raming Bestek gereed Planologische procedure gestart	Elperstroom - grootschalige maatregelen: Omgevingsplan gereed Vergunningen Verleend Bestek aanbesteed	Elperstroom - grootschalige maatregelen: start uitvoering
Zeegserloopje - Zwemplas: Oplevering bestekswerk Financiële oplevering en decharge			
Zeegserloopje (gehele gebied) Provinciale uitvraag voor project ontvangen Plan van aanpak gereed	Zeegserloopje (gehele gebied): Vervolg afhankelijk van pilot Beekbodemverhoging (t/m 2027)		Zeegserloopje (gehele gebied): Schetsontwerp gereed
Anloërdiepje kortetermijnmaatregelen: Inrichtingsplan VO gereed	Anloërdiepje kortetermijnmaatregelen: DO gereed en vergunningprocedure gestart	Anloërdiepje kortetermijnmaatregelen: bestek aanbesteed en uitvoering gestart	Anloërdiepje kortetermijnmaatregelen: Oplevering bestekswerk
Anloërdiepje grootschalige maatregelen:	Anloërdiepje grootschalige maatregelen:		Anloërdiepje grootschalige maatregelen: Schetsontwerp gereed

Plan van aanpak gereed Schetsontwerp gereed	Vervolg afhankelijk van pilot beekbodemverhoging (t/m 2027)		
Rolderdiep: Besluit go/no-go Rolderdiep (evt. aangepaste opdracht) Inrichtingsplan VO gereed + kostenraming Inrichtingsplan DO gereed + SSK raming	Rolderdiep: Bestek gereed Vergunningprocedure / planologische procedure gestart	Rolderdiep: Bestek aanbesteed Uitvoering gestart	Rolderdiep: Oplevering bestekswerk
Roodzanden: Start uitvoering	Roodzanden: Oplevering bestekswerk		Roodzanden: Financiële oplevering en decharge
Grote Spelden: Oplevering bestekswerk		Grote Spelden: Financiële oplevering en decharge	
Anreep: Inrichtingsplan VO gereed + uitvoeringsraming	Anreep: DO gereed + SSK raming Bestek gereed Vergunningen verleend Bestek gegund Aanbesteding	Anreep: Uitvoering gestart	Anreep: Oplevering bestekswerk
Westerdiep: Provinciale uitvraag voor project ontvangen Plan van aanpak gereed Schetsontwerp gereed	Westerdiep: VO inrichtingsplan + kostenraming gereed	Westerdiep: DO inrichtingsplan + SSK raming gereed Vergunningprocedure / planologische procedure gestart	Westerdiep: Vergunningen verleend Omgevingsplan vastgesteld Bestek gereed
	Anderse Diep: Provinciale uitvraag voor project ontvangen Plan van aanpak gereed	Andersche diep: Inrichtingsplan VO gereed + SSK raming Inrichtingsplan DO gereed + SSK raming	Anderse Diep: Vergunningen verleend
	Gasterense Diep: Provinciale uitvraag voor project ontvangen Plan van aanpak gereed	Gasterense diep: Inrichtingsplan VO gereed + SSK raming Inrichtingsplan DO gereed + SSK raming	Gasterense Diep: Vergunningen verleend

		Deurzerdiep-Lonerdiep: Provinciale uitvraag voor project ontvangen Plan van aanpak gereed	Deurzer Diep - Lonerdiep: Inrichtingsplan VO gereed + SSK raming Inrichtingsplan DO gereed + SSK raming
	Taarloosche diep: Ontwerp inrichtingsplan opgeleverd	Taarloosche diep: Provinciale uitvraag voor project ontvangen Plan van aanpak gereed	Taarloosche diep: Inrichtingsplan VO gereed + SSK raming Inrichtingsplan DO gereed + SSK raming

Noordwest

2025	2026	2027	2028
Evaluatie en actualisatie Deelstrategieplan Grond (sep 2025)	Evaluatie en actualisatie Deelstrategieplan Grond (sep 2026)	Evaluatie en actualisatie Deelstrategieplan Grond (sep 2027)	Evaluatie en actualisatie Deelstrategieplan Grond (sep 2028)
Peizerdiep Inrichtingsplan fase 1 DO gereed (Q2 2025)			
Peizerdiep Bestek gereed (Q4 2025)	Start Uitvoering (Q1 2026)	Oplevering bestekswerk (Q4 2027)	
Broekenloop Inrichtingsplan DO gereed (Q2 2025)			
Broekenloop Bestek gereed (Q4 2025)	Start Uitvoering (Q1 2026)	Oplevering bestekswerk (Q1 2027)	
Noordsche Veld. Aanbesteding archeologisch- en bodemchemisch onderzoek (Q1 2025)			
Noordsche Veld. Advies tijdelijke inrichting en lange termijn potentie (Q2 2025)			
Noordsche Veld. Overdracht gronden aan derde (Q4 2025)			
De Marsen. Openbare verkoop gronden (Q4 2025)			

Fochteloërveen eco-hydrologische analyse. Oplevering fase 1. (Q1 2025)			
Fochteloërveen eco-hydrologische analyse. Oplevering fase 2. (Q4 2025)			

Hunze

2025	2026	2027	2028
Noordma (13.2): uitvoering inrichting gereed 59 ha NNN			
Bronnegermaden (13.15): DO gereed + SSK-raming. Bronnegermaden (13.15): bestek gereed.	Bronnegermaden (13.15): vergunningen en ontheffingen verleend.	Bronnegermaden (13.15): start uitvoering (226,4 ha NNN)	Bronnegermaden (13.15): Oplevering bestekswerk inrichting gereed (totaal 226,4 ha NNN)
Boermastreek (=Zoersche Landen 13.22): DO gereed en SSK raming. Boermastreek (=Zoersche Landen 13.22): bestek gereed.	Boermastreek (=Zoersche Landen 13.22): vergunningen en ontheffingen verleend Boermastreek (=Zoersche Landen 13.22): start uitvoering inrichting 37,9 ha NNN		Boermastreek (=Zoersche Landen 13.22): Inrichting gereed 37,9 ha NNN
Achterste Diep (13.19): schetsontwerp gereed	Achterste Diep (13.19): Inrichtingsplan VO gereed + kostenraming	Achterste Diep (13.19): DO gereed + SSK raming	Achterste Diep (13.19): Vergunningen en ontheffingen gereed Achterste Diep (13.19): start uitvoering
Cluster noordelijk N33 - Annerveensche Lenten (13.09): schetsontwerp gereed		Cluster noordelijk N33 - Annerveensche Lenten 13.09): Inrichtingsplan VO gereed + kostenraming	Cluster noordelijk N33 - Annerveensche Lenten 13.09): Inrichtingsplan DO gereed en SSK-raming (gefaseerd vervolg per deelgebied)
Schaangedennen (13.23): vergunningen en ontheffingen verleend		Schaangedennen (13.23): uitvoering inrichting gereed 50,0 ha NNN	

Schaangedennen (13.23): start uitvoering			
Buinerveld (13.16): schetsontwerp gereed	Buinerveld (13.16): Inrichtingsplan VO gereed + kostenraming Buinerveld (13.16): Inrichtingsplan DO gereed + SSK-raming Buinerveld (13.16): bestek gereed	Buinerveld (13.16): vergunningen en ontheffingen verleend Buinerveld (13.16): start uitvoering	Buinerveld (13.16): uitvoering inrichting gereed 12 ha NNN
Cluster noordelijk N33 - Tusschenwater Zuid (13.6), Tusschenwater Midden (13.4) en Knijpstukken (13.5): schetsontwerp gereed		Cluster noordelijk N33 - Tusschenwater Zuid (13.6), Tusschenwater Midden (13.4) en Knijpstukken (13.5): Inrichtingsplan VO gereed + kostenraming	Cluster noordelijk N33 - Tusschenwater Zuid (13.6), Tusschenwater Midden (13.4) en Knijpstukken (13.5): Inrichtingsplan DO gereed en SSK-raming (gefaseerd vervolg per deelgebied)

Zuidwest

2025	2026	2027	2028
Leggelderveld fase 2 (M01): Vergunningen en aanbesteding en uitvoering gereed.	Leggelderveld fase 2 (M01): Financieel afsluiten.		
PN: Vledder Aa middenloop fase 2 (M02): Vergunningen verleend, bestek gereed en aanbesteding en start uitvoering werk.	PN: Vledder Aa middenloop fase 2 (M02): Uitvoering werk gereed.	PN: Vledder Aa middenloop fase 2 (M02): Financieel afsluiten.	
PN: Mitigatie vernatting Vledder Aa (M03):Gekoppeld aan M02.	PN: Mitigatie vernatting Vledder Aa (M03):Gekoppeld aan M02	PN: Mitigatie vernatting Vledder Aa (M03):Gekoppeld aan M02	
Koelingsveld (M04): Gekoppeld aan M02.	Koelingsveld (M04): Gekoppeld aan M02	Koelingsveld (M04): Gekoppeld aan M02	
Ootmaanlanden-Koningsschut (M05): Eindrapportage POP ingediend en project opgeleverd.	Ootmaanlanden-Koningsschut (M05): Afhankelijk van toekenning subsidie kan project financieel afgesloten worden.		
Holtingeveld noord (Bufferzone nz) (M06): Projectorganisatie en opstellen en gunnen ing. diensten.	Holtingeveld noord (Bufferzone nz) (M06): Plan gereed en vergunningen aangevraagd.	Holtingeveld noord (Bufferzone nz) (M06): Vergunningen definitief Uitvoering gestart en doorloop naar 2028.	Holtingeveld noord (Bufferzone nz) (M06): Uitvoering gereed?

PN: Havelterberg (M07): Afhankelijk van impact OO (Ontploffbare Oorlogsresten), vergunningen en uitvoering mogelijk in 2025 met uitloop naar 2026/2027?	PN: Havelterberg (M07): Afhankelijk van impact OO (Ontploffbare Oorlogsresten), vergunningen en uitvoering mogelijk in 2025 met uitloop naar 2026/2027?	PN: Havelterberg (M07): Afhankelijk van impact OO (Ontploffbare Oorlogsresten), vergunningen en uitvoering mogelijk in 2025 met uitloop naar 2026/2027?	
PN: LESA Ruiner Aa: Opdracht verleend en uitgevoerd.			
PN: Dwingelderveld NO aanpassingsinrichting ecoduct oostzijde (M10): Uitvoering werk gereed.	PN: Dwingelderveld NO aanpassingsinrichting ecoduct oostzijde (M10): Financieel afsluiten.		
Terhorsterzand (koppelkans Dwingelderveld NO). (M11): Gekoppeld aan M11.	Terhorsterzand (koppelkans Dwingelderveld NO). (M11): Gekoppeld aan M11.		
Uffelter Binnenveld (1&2) (M12): Opdracht LESA en opstellen inrichtingsplan.	Uffelter Binnenveld (1&2) (M12): Plan en vergunningen gereed en uitvoering gestart.	Uffelter Binnenveld (1&2) (M12): Uitvoering gereed of dolorloop naar 2028.	
PN: Begrazingseenheid Oude Willem (M14): Uitvoering overgraasbaar deel Oude Willemsweg gereed.			
Doldersum noordzijde (M15): Uitvoering gereed.			
Rheebruggen-Armweide- Klompemakersweide (M16): Projectorganisatie starten. Ing. diensten uitvragen en gunnen.	Rheebruggen-Armweide- Klompemakersweide (M16): Planvorming / procedures.	Rheebruggen-Armweide- Klompemakersweide (M16): Plan gereed, procedures afgerond, gunnen en start werk (doorloop 2028/2029?).	Rheebruggen-Armweide- Klompemakersweide (M16) Werk in uitvoering (doorloop 2029?).
Ruiner Aa (M17): Strategie functiewijziging opgesteld. Vervolgtraject bepalen.			
PN: Inrichting perceel "Waninge" Dwingelderveld via SBB			
"Snippers" (kleinere subgebieden): in 2024 strategie bepalen.	"Snippers" (kleinere subgebieden): Via afspraak met eindbeheerders		

	of integrale opdracht gekoppeld aan andere projecten.		
Veldhuizen: Nog aankopen, daarna eventuele opdracht inrichtingsplan of andere aanpak.			

Oude diep

2025	2026	2027	2028
Scharreveld (1): VO inrichtingsplan voor zuidwest, in procedure brengen van een Omgevingsplan, overdracht gronden aan HDL	Scharreveld (1): Aanvragen vergunningen en bestek gereed voor zuidwest	Scharreveld (1): Start uitvoering zuidwest	Scharreveld (1): Oplevering werkzaamheden zuidwest
Eekmaten (2): Vergunningen aanvragen, bestek gereed en Start uitvoering	Eekmaten (2): Oplevering werkzaamheden/afronding.		
Oude Diep (3): Lageveen (3.1): vergunningen aanvragen, bestek gereed en Start uitvoering	Oude Diep (3): Lageveen (3.1). Opleveren werkzaamheden/afronding.		
Oude Diep (3): Roode Brand (3.6) + Zuidmaten (3.4) : DO Inrichtingsplan en aanvragen vergunningen	Oude Diep (3): Roode Brand (3.6) + Zuidmaten (3.4) : Aanbesteding en start uitvoering	Oude Diep (3): Roode Brand (3.6) + Zuidmaten (3.4) : Oplevering bestekswerk	Oude Diep (3): Roode Brand (3.6) + Zuidmaten (3.4): afronding (waaronder overdracht gronden)
Mantingerbos (4.1): Opleveren aanvullend ecohydrologisch onderzoek	Mantingerbos (4.1): Variantenstudie (afhankelijk van grondverwerving)	Mantingerbos (4.1): Schetsontwerp (afhankelijk van grondverwerving)	
Mantingerzand (4.2): PNP+ PN. Fase 1 (N2000) aanvragen vergunningen. Bestek gereed. Start uitvoering werkzaamheden	Mantingerzand (4.2): PNP + PN. Uitvoering gereed van 1e fase (N2000). Fase 2 is afhankelijk van grondverwerving	Mantingerzand (4.2): PNP + PN. Afronding fase 1 (N2000). Fase 2 is afhankelijk van grondverwerving	
Mantingerzand (4.2): PN Ecobrug. Vergunningen aanvragen en bestek gereed. Verleggen kabels en leidingen	Mantingerzand (4.2): PN Ecobrug. Aanbesteding	Mantingerzand (4.2): PN Ecobrug. Start uitvoering	Mantingerzand (4.2): PN Ecobrug. Afronding.

Bargerveen			
2025	2026	2027	2028
Buffer Noordwest: Inrichtingsplan VO gereed + kostenraming	Buffer Noordwest: Inrichtingsplan DO gereed + SSK raming, bestek gereed	Buffer Noordwest: start uitvoering	
Buffer Zuid: start uitvoering (grondwerk)		Buffer Zuid: oplevering bestekswerk, uitvoering gereed, EBO document vastgesteld.	Buffer Zuid: evaluatie en nacalculatie opdracht, voorbereiding verkoop.
Schoonebeekerveld west fase 2: start uitvoering	Schoonebeekerveld west fase 2: uitvoering gereed, evaluatie en nacalculatie opdracht		
Oosteindsche veen: uitvoering gereed, evaluatie en nacalculatie opdracht, start verkoop enkele percelen			
EVZ Koelveen: uitvoering faunapassage Kerkenweg gerealiseerd en EBO document vastgesteld			
Oosterbos: plan van aanpak gereed en samenwerkingsafspraken vastgelegd	Oosterbos: Inrichtingsplan VO gereed + kostenraming	Oosterbos: inrichtingsplan DO gereed + SSK raming	Oosterbos: bestek gereed
Ruilplan: Ontwerp Besluit geldelijke regelingen ter inzage		Ruilplan: Besluit Geldelijke Regelingen afgerond	
Bundel Natuur			
2025	2026	2027	2028
Verslag N2000 veldbezoeken: * Natura2000 -veldbezoeken: oplevering verslag van het veldbezoek (1 nov 2025)	Verslag N2000 veldbezoeken: * Natura2000 -veldbezoeken: oplevering verslag van het veldbezoek (1 nov 2026)	Verslag N2000 veldbezoeken: * Natura2000 -veldbezoeken: oplevering verslag van het veldbezoek (1 nov 2027)	Verslag N2000 veldbezoeken: * Natura2000 -veldbezoeken: oplevering verslag van het veldbezoek (1 nov 2028)
Opleveren geactualiseerd Natura 2000 beheerplan Bargerveen.	Opleveren geactualiseerd Natura 2000 beheerplan Drents-Friese Wold		

Opleveren geactualiseerd Natura 2000 beheerplan Elperstroom.	Opleveren geactualiseerd Natura 2000 beheerplan Drentsche Aa		
Opleveren geactualiseerd Natura 2000 beheerplan Mantingerzand- en Mantingerbos.			
Voortgangs Rapportage Natuur: 1 april VRN met peildatum 1-1-2025 opgeleverd	Voortgangs Rapportage Natuur: 1 april VRN met peildatum 1-1-2026 opgeleverd	Voortgangs Rapportage Natuur: 1 april VRN met peildatum 1-1-2027 opgeleverd	Voortgangs Rapportage Natuur: 1 april VRN met peildatum 1-1-2028 opgeleverd
Voortgangsrapportage Herstelmaatregelen Natura 2000 en programma Natuur	Voortgangsrapportage Herstelmaatregelen Natura 2000 en programma Natuur	Voortgangsrapportage Herstelmaatregelen Natura 2000 en programma Natuur	Voortgangsrapportage Herstelmaatregelen Natura 2000 en programma Natuur
Verslag N2000 veldbezoeken: * Natura2000 -veldbezoeken: oplevering verslag van het veldbezoek (1 nov 2025)	Verslag N2000 veldbezoeken: * Natura2000 -veldbezoeken: oplevering verslag van het veldbezoek (1 nov 2026)	Verslag N2000 veldbezoeken: * Natura2000 -veldbezoeken: oplevering verslag van het veldbezoek (1 nov 2027)	Verslag N2000 veldbezoeken: * Natura2000 -veldbezoeken: oplevering verslag van het veldbezoek (1 nov 2028)

Bundel Grond en kavelruil

2025	2026	2027	2028
Aankopen NNN	Aankopen NNN	Aankopen NNN	Aankopen NNN
SKNL	SKNL	SKNL	SKNL
Aankopen Ruilgrond	Aankopen Ruilgrond	Aankopen Ruilgrond	Aankopen Ruilgrond
Verkopen NNN	Verkopen NNN	Verkopen NNN	Verkopen NNN
Verkopen Ruilgrond	Verkopen Ruilgrond	Verkopen Ruilgrond	Verkopen Ruilgrond
Aan- en verkopen Stikstof	Aan- en verkopen Stikstof	Aan- en verkopen Stikstof	Aan- en verkopen Stikstof
Aan- en verkopen Bos&Hout	Aan- en verkopen Bos&Hout	Aan- en verkopen Bos&Hout	Aan- en verkopen Bos&Hout
Aan- en verkopen PPLG	Aan- en verkopen PPLG	Aan- en verkopen PPLG	Aan- en verkopen PPLG
Aan- en verkopen Kustzone	Aan- en verkopen Kustzone	Aan- en verkopen Kustzone	Aan- en verkopen Kustzone
Aankopen bestaande NNN	Aankopen bestaande NNN	Aankopen bestaande NNN	Aankopen bestaande NNN
Verkopen NNN zonder kv	Verkopen NNN zonder kv	Verkopen NNN zonder kv	Verkopen NNN zonder kv
Voortgang investeringskrediet	Voortgang investeringskrediet	Voortgang investeringskrediet	Voortgang investeringskrediet
Verkoopplan opgeleverd	Verkoopplan opgeleverd	Verkoopplan opgeleverd	Verkoopplan opgeleverd
Exploitatieplan opgeleverd	Exploitatieplan opgeleverd	Exploitatieplan opgeleverd	Exploitatieplan opgeleverd
Verkoop gebouwen	Verkoop gebouwen	Verkoop gebouwen	Verkoop gebouwen